

Hitelintézeti számvitel

Példatár és feladatgyűjtemény

DR. GULYÁS ÉVA

2018. augusztus 31.

EFOP-3.5.1-16-2017-00001

ISBN 978-963-503-728-5

Duális és kooperatív felsőoktatási képzések, felsőoktatási szakképzési és szakirányú
továbbképzések fejlesztése

Budapesti Corvinus Egyetem

Tartalom

Előszó.....	5
1. A hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások szabályozási környezete.....	7
1.1. feladat – A beszámolóképzés szabályrendszere	7
1.2. feladat – IFRS-ek szerinti bankmérleg	8
1.3. feladat – IFRS-ek szerinti banki eredménykimutatás.....	9
1.4. feladat – IFRS-ek szerinti Cash Flow kimutatás	10
1.5. feladat – IFRS-ek szerinti Saját tőke változás.....	11
1.6. feladat – IFRS-ek szerinti Kiegészítő melléklet/Megjegyzések.....	11
2. Devizaértékelés	13
2.1. feladat – Devizás tételek napi átértékeléssel #1	13
2.2. feladat – Treasury devizaügyletek #1	14
2.3. feladat – Devizás tételek napi átértékeléssel #2	15
2.4. feladat – Treasury devizaügyletek #2.....	15
3. Passzív oldali ügyletek.....	16
3.1. feladat – Számlavezetés.....	16
3.2. feladat – Számlavezetés devizában betétlekötéssel.....	17
3.3. feladat – Több ügyfél számlájának vezetése	19
3.4. feladat – Betétlekötés	21
3.5. feladat – Kötvénykibocsátás – Amortizált bekerülési érték.....	22
3.6. feladat – Kötvénykibocsátás és rábocsátás.....	23
3.7. feladat – Kötvénykibocsátás – valós értéken történő értékelés #1	25
3.8. feladat – Kötvénykibocsátás – valós értéken történő értékelés #2	26
3.9. feladat – Állami támogatásos hitelek	27
4. Aktív oldali pénzügyi szolgáltatások - kölcsönök	28
4.1. feladat – Kölcsönfolyósítás #1	28
4.2. feladat - Kölcsönfolyósítás #2	29
4.3. feladat - Kölcsönfolyósítás #3	30
4.4. feladat - Hitelkeret és kölcsönfolyósítás #1.....	32
4.5. feladat – Hitelkeret és kölcsönfolyósítás #2.....	34
4.6. feladat – Kontrolling probléma	35
4.7. feladat - Lépcsőzetes kamatozású ügyletek.....	36

4.8.	feladat – Változó kamatozású ügyletek #1	37
4.9.	feladat - Változó kamatozású ügyletek #2.....	39
4.10.	feladat – Kamatmentes kölcsön	41
4.11.	feladat – Piaci kamatláb alatt nyújtott kölcsön #1	42
4.12.	feladat – Piaci kamatláb alatt nyújtott kölcsön #2	43
4.13.	feladat - Szerződés módosítások kezelése #1	44
4.14.	feladat - Szerződés módosítások kezelése #2	46
5.	Értékvesztés és céltartalék-képzés	48
5.1.	feladat – Évközi értékvesztés-képzés	48
5.2.	feladat – Értékvesztés	49
5.3.	feladat – Kamatrealizálás és értékvesztés.....	51
5.4.	feladat Értékvesztés – devizás és devizaalapú ügyletek.....	51
5.5.	feladat – Értékvesztés devizás követelésekre – követő időszak.....	52
6.	Aktív oldali pénzügyi tevékenység – értékpapírok.....	53
6.1.	feladat – Kötvényvásárlás #1	53
6.2.	feladat – Kötvényvásárlás #2	55
6.3.	feladat – Kamatozó értékpapírok – Értékelés eljárások	58
6.4.	feladat – Kamatozó értékpapírok – Amortizált Bekerülési Értéken.....	61
6.5.	feladat – Kamatozó értékpapírok - FVTOCI.....	61
6.6.	feladat – Kamatozó értékpapírok - FVTPNL	63
6.7.	feladat – feladat – Diszkont értékpapírok.....	64
6.8.	feladat - Diszkont értékpapírok és a készletértékelési eljárások	65
6.9.	feladat – Részvényvásárlás - FVTOCI.....	66
6.10.	feladat Részvényvásárlás - FVTPNL.....	66
6.11.	feladat – REPÓ ügyletek.....	66
6.12.	feladat – REPÓ ügyletek.....	67
7.	Befektetési szolgáltatások nyújtása.....	68
7.1.	feladat – Értékpapírszámla-vezetés és kötvényeladás #1	68
7.2.	feladat – Jegyzési garancia vállalása	71
7.3.	feladat – Jegyzési garancia beváltása	71
7.4.	feladat - Értékpapírszámla-vezetés és kötvényeladás #2.....	74
8.	Összefoglaló feladat.....	76

9. Függelék - Rövidítések	78
---------------------------------	----

Előszó

A Hitelintézeti számvitel oktatása évtizedeken keresztül az azt szabályozó kormányrendelet(ek) Számviteli Törvénytől való eltérésének, valamint a banki szemléletmód és a hangsúlyozottabb kockázatvállalás szempontjainak kiemelését és megértetését jelentette.

Az idei évtől azonban a vonatkozó kormányrendelet hatóköre erőteljesen korlátozottá vált, hiszen a pénzügyi intézmények meghatározó részét kitevő hitelintézetek már csak az IFRS-ek szerint készíthetik el nemcsak konszolidált, de egyedi beszámolójukat is. Ennek következtében az oktatásban is áttevődött a hangsúly az IFRS-ek oktatására, különös tekintettel a leginkább ide kapcsolódó IAS 32 Bemutató, IFRS 7 Közzétételek, IFRS 13 Valós érték és IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok standardokra. Mindez szükségessé tette a korábban alkalmazott példák, feladatok átdolgozását, és számos új feladat megalkotását.

A hazai viszonyok közepette az állami támogatásokról szóló IAS 20 standard sem kerülhető meg, így a feladatok között erre vonatkozó problémák megoldása is szerepel.

Olyan példatár- és feladatgyűjtemény, amely kifejezetten a hitelintézeti IFRS standardokhoz íródott volna nem létezik, így ez részünkről hiánypótló vállalkozás.

A Hitelintézeti számvitel alapképzésben alkalmazott tananyaga nem tartalmazza a derivatív ügyletekre vonatkozó szabályozás és gyakorlati problémák ismertetését, s ezen az alkalmazandó számviteli szabályrendszer megváltozása sem módosít.

A feladatok így elsősorban a hitelintézetek vagyonának legnagyobb részét kitevő (betét, kölcsöntartozás, kibocsátott és vásárolt értékpapírok, folyósított kölcsönök) vagyonrészekkel kapcsolatos lehető legtöbb esemény bemutatására koncentrálnak.

Ahol a feladatokban nincs külön kiemelve, ott szerződéses kamat az időpontok között eltelt tényleges napok száma alapján, 365 napos évhosszal számolódik. Megoldást nem minden esetben adunk, s ahol szerepel is megoldás, ott sem feltétlenül a szokásos kontírtétel (T és K számlák megadása) vagy főkönyvi számlaváz alapján történik, hanem számos esetben táblázatos formában, ahol a + előjelek a számlák Tartozik oldalára való könyvelést, míg a – előjelek ennek ellenkezőjét, Követel oldalra történő könyvelést jelölnék.

Sem a feladatok, sem pedig a megoldások nem tartalmazzák a táblázat egyes értékeinek kiszámítási módját, ám a megadott táblázatok MS-excelben történő leképezésével azok könnyedén rekonstruálhatók, s erre kérem is az olvasót, így segítve a megoldások tökéletesítését.

A standardok eredeti angol nyelvű szövegei és a bankszektor tulajdonosi háttere alapján a szektorban széles körben elterjedt angol kifejezések és rövidítések jelen anyagban is megtalálhatók, melyek tartalmát a Függelék – Rövidítések fejezet tartalmazza.

A feladatgyűjtemény 1. fejezetének kérdései nagyrészt konkrét IFRS-beszámolóra vonatkoznak, melynek alapját az OTP Bank 2017. évi egyedi beszámolója képezi, ám ezt jelen anyag nem tartalmazza, az az OTP Bank honlapján elérhető.

Az IFRS standardok alkalmazása a bankszektoron kívül is egyre elterjedtebb, így azok megismerése és elsajátítása mindenképp hasznos. A szerző reméli, hogy a példatár feladatai hasznos segítséget nyújtanak a hallgatók számára ezen ismeret gyakorlásában és elmélyítésében.

Sok sikert és eredményes gyakorlást kíván

a szerző

1. A hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások szabályozási környezete

1.1. feladat – A beszámolóképzés szabályrendszere

A Számvitelről szóló 2000. évi C. törvényből származó alábbi idézetek alapján határozza meg, hogy milyen számviteli szabályrendszer alapján készíthetik éves beszámolójukat a(z)

- részvénytársasági hitelintézetek
- szövetkezeti hitelintézetek
- Magyar Takarékbank
- FHB
- Eximbank
- ING Bank
- Citibank
- MKB
- pénzügyi vállalkozások
- MNB!

Válaszát a kérdéses társaságok egyedi és konszolidált beszámolójára vonatkozóan is adja meg!

„178. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy rendeletben szabályozza:

b) a Magyar Nemzeti Bank, a hitelintézetek, a pénzügyi vállalkozások, a befektetési vállalkozások, a biztosítók (ideértve a viszontbiztosítókat is), a tőzsde, a központi értéktári, a központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, a befektetési alapok, az egyéb alapok, a foglalkoztatói nyugdíjnyújtó intézmények éves beszámoló készítésének és könyvvizetésének sajátosságait a Magyar Nemzeti Bank előzetes véleményének kikérésével”

„9/A. § (1) Éves beszámolóját az IFRS-ek szerint **állíthatja** össze

a) az a vállalkozó, amelynek közvetlen vagy közvetett anyavállalata az összevont (konszolidált) éves beszámolóját az IFRS-ek szerint készíti el,

c) a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank felügyelete alá tartozó pénzügyi vállalkozás, pénzforgalmi intézmény, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, befektetési vállalkozás, a központi értéktár, a központi szerződő fél, a tőzsde, a foglalkoztatói nyugdíjnyújtó, az IFRS-ek szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásokba anyavállalati döntés alapján bevont pénzügyi közvetítő és biztosításközvetítő, valamint a kollektív befektetési formákról és kezelőikről, valamint egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló törvény hatálya alá tartozó alap és alapkezelő,

d) a 155. § alapján könyvvizsgálatra kötelezett gazdasági társaság,

e) a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe.

(2) Éves beszámolóját az IFRS-ek szerint **állítja** össze

a) az a vállalkozó, amelynek értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség bármely államának szabályozott piacán forgalmazzák,

b) a hitelintézet, továbbá a hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltakat nem alkalmazhatja

a) az állami vagy önkormányzati vagyongazdálkodást végző vállalkozó,

b) a nonprofit gazdasági társaság,

c) a biztosítási tevékenységről szóló törvény szerinti kölcsönös biztosító egyesület,

d) a nyugdíjpénztár, az egészségpénztár és az önszegélyező pénztár.

(4) A gazdálkodó az IFRS-ekben nem szabályozott kérdések tekintetében - az IFRS-ekkel összhangban - e törvény előírásait köteles alkalmazni.

(5) Amennyiben jogszabály speciális bemutatási, közzétételi kötelezettséget ír elő a gazdálkodó számára, úgy azt az éves beszámolóját az IFRS-ek szerint összeállító gazdálkodó is megfelelően köteles alkalmazni.

1.2. feladat – IFRS-ek szerinti bankmérleg

Az OTP Nyrt. függelékben található 2017 évre vonatkozó¹ egyedi beszámolója alapján adjon választ az alábbi kérdésekre!

- a) Hogyan nevezik az OTP Bank IFRS-ek szerint készült beszámolóját?
- b) Milyen részekből áll a beszámoló? Miben tér el ez a szerkezet a Számviteli törvény szerinti beszámolótól?
- c) Honnan – milyen dokumentumokból – származnak a könyvvizsgáló által megszerzett egyéb információk? Találhatók-e hasonló tartalmú információk a Számviteli törvény szerinti beszámolóban? Ha igen, akkor annak melyik részében?
- d) Hogyan nevezik a Társaság IFRS-ek szerint készült mérlegét?
- e) Mekkora az OTP Nyrt. 2016. és 2017. december 31-i mérlegfőösszege?
- f) Mekkora a forgóeszközök és befektetett eszközök aránya a mérlegben?
- g) Melyik mérlegcsoportban találhatók
 - a. a vásárolt kamatozó értékpapírok?
 - b. a hitelintézetekkel szembeni kölcsönkövetelések?
 - c. az ügyfelekkel szembeni pénzügyi szolgáltatásból származó követelések?
 - d. az ingatlanok?
 - e. az aktív időbeli elhatárolások?
- h) Mekkora a saját tőke aránya a mérlegben?

¹ Amennyiben újabb beszámoló is rendelkezésre áll, használhatja azt is. A Társaság beszámolóit a feladatgyűjtemény készítésekor elérhetők a https://www.otpbank.hu/portal/hu/IR_IFRS_jelentesek oldalon.

- i) Melyik mérlegsoron találhatók
 - a. a kötvénytartozások?
 - b. az adótartozások?
 - c. a lakosság által elhelyezett betétek?
 - d. a hátrasorolt kötelezettségek?
 - e. a passzív időbeli elhatárolások?
 - f. a céltartalékok?
 - g. a Hpt. 83. § (1) bekezdése alapján az adózott eredményből képzett Általános tartalék?
- j) Hol található a Számviteli törvény szerinti beszámolóban az IFRS-ek szerinti beszámolóban a Saját tőke részeként bemutatott Visszavásárolt saját részvények? Mutassa be a kétféle megközelítés mögötti eltérő szemléletmódot!

1.3. feladat – IFRS-ek szerinti banki eredménykimutatás

Az OTP Nyrt. függelékben található 2017 évre vonatkozó² egyedi beszámolója alapján adjon választ az alábbi kérdésekre!

- a) Hogyan nevezik az OTP Bank IFRS-ek szerinti eredménykimutatását? Mit jelent a névben az „átfogó kifejezés”?
- b) Mi a különbség a „Nettó eredmény” és a „Nettó átfogó eredmény” között? A Számviteli törvény szerint hol – a beszámoló mely részében - szerepelnek ezek a tételek?
- c) Mekkora az OTP Bank nettó eredménye?
- d) Mekkora az értékesíthető értékpapírokból származó kamatbevétel?
- e) Mit jelent a „Kamatbevétel”-en belül a „Bankközi kihelyezésekből, követelésekből a kihelyezési veszteségekre elszámolt értékvesztés levonása után” sor esetében az „értékvesztés levonása után” kifejezés? Hogyan/honnan deríthető ki ez az információ?
- f) Az „Összes kamatbevétel” sor minden kihelyezett kölcsön és vásárolt értékpapír kamateredményét tartalmazza? Válaszát indokolja is!
- g) Milyen mértékű kamatot fizetett a bank 2016-ban és 2017-ben az alárendelt kölcsöntőkére, az ügyfelekkel, illetve az állammal szembeni kötelezettségeire?
- h) Hitelezési veszteségre képzett értékvesztés melyik soron jelenik meg?
- i) Mely soron jelenik meg azon hitelek ráfordítása, amelyek jövőbeni megtérülése nem valószínűsíthető?
- j) A kihelyezési veszteségekre képzett értékvesztés visszairása melyik soron jelenik meg?
- k) Az OTP leányvállalatától, az OTP Jelzálogbank Zrt.-től kapott jutalékbevétel melyik soron jelenik meg?
- l) Volt-e osztalékbevétele az OTP Banknak 2017-ben?
- m) Mekkora a származékos instrumentumok nettó eredménye?
- n) Függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék melyik soron jelenik meg?

² Amennyiben újabb beszámoló is rendelkezésre áll, használhatja azt is. A Társaság beszámolóit a feladatgyűjtemény készítésekor elérhetők a https://www.otpbank.hu/portal/hu/IR_IFRS_jelentesek oldalon.

- o) Függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék feloldása melyik soron jelenik meg?
- p) Mi a különbség a tárgyi eszközökre és az immateriális javakra képzett értékcsökkenés és értékvesztés között?
- q) Mekkora a Bank 2017-es eredményét terhelő adó összege?
- r) A fenti kérdéseket válaszolja meg egy tetszőlegesen kiválasztott, Magyarországon működő bank IFRS-ek szerint készített egyedi beszámolójára vonatkozóan is! Milyen eltéréseket és hasonlóságokat tapasztal? Mi ezek oka?
- s) A lejáratig tartandó értékpapírok beszerzésekor kialakult prémium, illetve diszkont amortizáció hol jelenik meg az Eredménykimutatásban?

1.4.feladat – IFRS-ek szerinti Cash Flow kimutatás

Az OTP Nyrt. függelékben található 2017 évre vonatkozó³ egyedi beszámolója alapján adjon választ az alábbi kérdésekre!

- a) Az IFRS szerint készített beszámolóban hol helyezkedik el a Cash Flow kimutatás? Található-e Cash Flow kimutatás a Számviteli törvény szerinti beszámolóban? Ha igen, akkor annak melyik részében?
- b) Mi a hatóköre az IFRS szerint összeállított Cash Flow kimutatásnak? Miben tér el a Számviteli törvényben meghatározott hatókörtől?
- c) Milyen részekből áll a Cash Flow kimutatás IFRS szerint?
- d) Milyen módszer alkalmazását teszi lehetővé az IFRS a Cash Flow kimutatás levezetése során? Mutassa be a kétféle módszer mögötti eltérő szemléletmódot! Ismertesse a Számviteli törvény rendelkezését az alkalmazható módszerekről!
- e) Az OTP Bank milyen módszert alkalmazott a Cash Flow kimutatás összeállításakor?
- f) A Bank mely tevékenységekből származó Cash Flow-kat mutathatja be nettó módon?
- g) Mely eredmény kategóriából indul ki a Cash Flow kimutatás?
- h) Az osztalékbevételek a Banknál mely Cash Flow része az IFRS, illetve a Számviteli törvény szerint?
- i) Mit jelent, hogy a „Kereskedési célú és értékesíthető értékpapírok valós érték különbözetének nem realizált vesztesége” sor negatív értéket vett fel az OTP Bank Cash Flow kimutatásában?
- j) Hogyan hat az „Értékesíthető értékpapírok vásárlása” sor a Bank Cash Flowjára?
- k) Értékelje a leányvállalati befektetések értékvesztésének összegét cash flow szempontból!
- l) Mi a különbség a Cash Flowban megjelenő „Pénzeszközök záró egyenlege” és a Pénzügyi helyzet bemutatásában a „Pénztárak, betétszámlák, elszámolások a Magyar Nemzeti

³ Amennyiben újabb beszámoló is rendelkezésre áll, használhatja azt is. A Társaság beszámolóit a feladatgyűjtemény készítésekor elérhetők a https://www.otpbank.hu/portal/hu/IR_IFRS_jelentesek oldalon.

Bankkal, sor értéke között? Miért keletkezik ez a különbség? Hol kerül korrekciózásra ez a tétel a Cash Flow-ban?

1.5.feladat – IFRS-ek szerinti Saját tőke változás

Az OTP Nyrt. függelékben található 2017 évre vonatkozó⁴ egyedi beszámolója alapján adjon választ az alábbi kérdésekre!

- a) Az IFRS szerint készített beszámolóban hol helyezkedik el a Saját tőke-változás kimutatása? Található-e Saját tőke-változás kimutatás a Számviteli törvény szerinti beszámolóban? Ha igen, akkor annak melyik részében?
- b) Mekkora az OTP Bank Saját tőke és Jegyzett tőke aránya 2016-ban? Változott-e ez az érték 2017-ben, ha igen, akkor mennyivel?
- c) Változott-e a „Tőketartalék” értéke 2017-ben?
- d) Soroljon fel 3 olyan tételt, amelyeket a „Tőketartalék” változásaként kellene megjeleníteni IFRS szerint!
- e) Az OTP Bank Saját tőke-változás kimutatásában az „Eredménytartalék és egyéb tartalékok” értékében milyen változások következtek be 2017-ben?
- f) Az Egyedi eredménykimutatás sorai közül melyek jelennek meg az „Eredménytartalék és egyéb tartalékok” változásában?
- g) A Pénzügyi helyzet kimutatásában megjelenő „Eredménytartalék és egyéb tartalékok” sor értéke mely Saját tőke-változás táblában lévő elemek összege?
- h) Az „Opció tartalék”-ot a Számviteli törvény szerint mely tőkeelemben kell kimutatni?
- i) A Bank 2017-ben mekkora összegben értékesített a visszavásárolt saját részvényekből?
- j) Milyen értéken kerül kimutatásra a visszavásárolt saját részvények állományváltozása?

1.6.feladat – IFRS-ek szerinti Kiegészítő melléklet/Megjegyzések

Az OTP Nyrt. függelékben található 2017 évre vonatkozó⁵ egyedi beszámolója alapján adjon választ az alábbi kérdésekre!

- a) Milyen részekből áll a „Kiegészítő megjegyzések”? Miben tér el ez a szerkezet a Számviteli törvény szerinti „Kiegészítő melléklettől”?
- b) Hogyan kapcsolódik a Kiegészítő megjegyzés a beszámoló számszaki kimutatásaihoz?
- c) A Bankban mely IFRS standardok bevezetése van folyamatban, amelyek jelentős hatást gyakorolnak az egyedi pénzügyi helyzet kimutatásra?

⁴ Amennyiben újabb beszámoló is rendelkezésre áll, használhatja azt is. A Társaság beszámolóit a feladatgyűjtemény készítésekor elérhetők a https://www.otpbank.hu/portal/hu/IR_IFRS_jelentesek oldalon.

⁵ Amennyiben újabb beszámoló is rendelkezésre áll, használhatja azt is. A Társaság beszámolóit a feladatgyűjtemény készítésekor elérhetők a https://www.otpbank.hu/portal/hu/IR_IFRS_jelentesek oldalon.

- d) A kereskedési célú értékpapírok milyen értéken szerepelnek a pénzügyi helyzet kimutatásban?
- e) Az OTP Bank milyen szinten különít el szegmenseket? Milyen szegmens kategóriákat használ a Bank?
- f) Mely tételre vonatkozóan élt a Bank az „újra-megállapítás” lehetőségével? A Bank egyedi pénzügyi kimutatásának mely részében és milyen mértékű változásokat okozott az újra megállapítás? A módosításnak van hatása a Bank eredményére?
- g) Mekkora volt a kötelező jegybanki tartalék átlagos állománya?
- h) Mekkora összegben volt kereskedési célú államkötvénye a Banknak?
- i) Képzett-e a Bank értékvesztést a hitelezési és kihelyezési veszteségekre? Ha igen, mekkora összegben?
- j) Mekkora a fogyasztási hitelek aránya a bruttó hitelállományra vetítve?
- k) Bekerülési értéken milyen összegű, azon befektetések összesített értéke, ahol a Bank meghatározó tulajdoni hányaddal rendelkezik? Hány jelentős leányvállalata van a Banknak 2017-ben? Az „OTP banka Hrvatska d.d.” értéke miért nőtt 182%-kal? Melyik leányvállalatra számolta el a legnagyobb összegű értékvesztést a Bank 2017-ben? A Bank konszolidált beszámolójának mely sorait érinthetik leginkább a leányvállalatokkal szembeni tranzakciók? - Soroljon fel legalább 5-öt!
- l) Egyéb általános költségek között milyen tételeket mutat ki a Bank?
- m) Milyen célt szolgálnak a pénzügyi kockázatkezeléssel kapcsolatos közzétételek? Melyik IFRS írja elő ezen információk bemutatását? Találhatók-e hasonló tartalmú információk a Számviteli törvény szerinti beszámolóban?
- n) Melyek a Bankot érintő leglényegesebb kockázatok?
- o) A Bank a szabályozói tőkekövetelményének meghatározásához milyen módszert alkalmaz?
- p) Mit mutat a likviditási kockázat? Korábbi tanulmányai alapján mire hasonlít a lejáratú összhang tábla?
- q) Milyen információt lehet kiolvasni a „Kamatkockázat-kezelés” jegyzetből?
- r) Alkalmaz-e valós értékelést a Bank? Ha igen, akkor mely eszközök esetén?

2. Devizaértékelés

2.1. feladat – Devizás tételek napi átértékeléssel #1

Az Inter Banknál egy adott időszakban a következő devizás események történtek:

Sorszám	Esemény	Árfolyam	Forintösszeg
1.	Devizavásárlás forintbetétből	310	310 000
2.	Devizabetét elfogadása	307	552 600
3.	Devizahitel folyósítása	305	244 000
4.	Eszközbeszerzés devizában	311	155 500
5.	Hóvégi árfolyamra értékelés	308	

Feladat:

1. Határozza meg a Bank által könyvelendő tételeket és összegüket, ha a Bank
 - a. könyveit forintban vezeti, és nem választotta a napi átértékelés lehetőségét;
 - b. könyveit forintban vezeti, de él a napi átértékelés lehetőségével.

Megoldás - 1. feladatpont a. része:

#	3 Devizaszámla		3 Devizás hitel		4 Devizabetét		3 Forint- számla	1 Tárgyi eszköz	9 Árfkül.
	EUR	HUF	EUR	HUF	EUR	HUF	HUF	HUF	HUF
1.	1 000	310 000					- 310 000		
2.	1 800	552 600			-1 800	- 552 600			
3.	- 800	- 246 457	800	244 000					2 457
4.	- 500	- 154 036						155 500	- 1 464
5.		- 107		2 400		- 1 800			- 493

Megoldás - 1. feladatpont b. része:

#	3 Devizaszámla		3 Devizás hitel		4 Devizabetét		Technikaiszámla		3 Forint- számla	1 Tárgyi eszköz	9Árfk ül
	EUR	HUF	EUR	HUF	EUR	HUF	EUR	HUF	HUF	HUF	HUF
1.	1 000						- 1 000	310 000	- 310 000		
2.	1 800				- 1 800						
3.	- 800		800								
4.	- 500						500	- 155 500		155 500	
5.		462 000		246 400		- 554 400		- 500			500

2.2. feladat – Treasury devizaügyletek #1

A Prepared Banknál a következő események történnek:

1. A vállalkozás 1.000 eurót kíván vásárolni. Az árfolyamot a t+2. napra jegyzik, értéke 300 Ft/EUR.
2. A t. napi bankközi árfolyam 298 Ft/EUR, a t+1. napon 298,50 Ft/EUR, a t+2. napon 299,5 Ft/EUR.

Feladat:

1. Határozza meg, hogy mikor és milyen eseményt könyvelne a Bank az általános vállalkozási számviteli ismeretei szerint?
2. Határozza meg, hogy milyen árfolyamkülönbözetet mutatna ki a Bank akkor, ha már a kötés napján, az azt követő napon és a teljesítés napján (t+2.) is könyvelné a tételeket?
3. Mi értelme van a Bank szempontjából egy ilyen megoldásnak?

Megoldás:

Számviteli megoldás:

- T+ 2. nap, T: 3 Devizaszámla - K 3 Elszámolási betét $1.000 \cdot 300 = 300.000$ Ft,
- Következmény: $1.000 \text{ EUR} \cdot 300 = 300.000$ Ft, árfolyamkülönbözet nincs

Treasury megoldás:

- Induló forint ellenérték: 300.000
- T. nap árfolyamkülönbözet: $1.000 \cdot (298 - 300) = - 2.000$
- T +1. nap árfolyamkülönbözet: $1.000 \cdot (298,5 - 298) = + 500$
- T+2. nap árfolyamkülönbözet: $1.000 \cdot (299,5 - 298,5) = +1.000$
- Következmény: $1.000 \text{ EUR} \cdot 299,5 = 299.500$ Ft, 500 árfolyamveszteség

2.3. feladat – Devizás tételek napi átértékeléssel #2

A FORCUR Bank adott napi kiemelt gazdasági eseményei a következők:

#	Esemény	Devizanem (FCY)	FCY összeg	Árfolyam	Árfolyam jellege	Forint-összeg
1.	Devizavásárlás forintbetétből	EUR	2 500	320	saját eladási	800 000
2.	Devizabetét elfogadása	EUR	1 500	312	MNB	468 000
3.	Devizahitel folyósítása	EUR	3 000	315	MNB	945 000
4.	Eszközbeszerzés devizában	EUR	200	317	MNB	63 400
5.	Napi árfolyamra értékelés			314	MNB	

Feladat:

1. Határozza meg a Bank által könyvelendő tételeket és összegüket, ha a Bank
 - a. könyveit forintban vezeti, és nem választotta a napi átértékelés lehetőségét;
 - b. könyveit forintban vezeti, de él a napi átértékelés lehetőségével.

2.4. feladat – Treasury devizaügyletek #2

Az Early Banknál a következő események történnek:

1. A vállalkozás 5.000 eurót kíván vásárolni. Az árfolyamot a t+2. napra jegyzik, értéke 310 Ft/EUR.
2. A t. napi bankközi árfolyam 307 Ft/EUR, a t+1. napon 308 Ft/EUR, a t+2. napon 309 Ft/EUR.

Feladat:

1. Határozza meg, hogy mikor és milyen eseményt könyvelne a Bank az általános vállalkozási számviteli ismeretei szerint?
2. Határozza meg, hogy milyen árfolyamkülönbséget mutatna ki a Bank akkor, ha már a kötés napján, az azt követő napon és a teljesítés napján (t+2.) is könyvelné a tételeket?
3. Mi értelme van a Bank szempontjából egy ilyen megoldásnak?

3. Passzív oldali ügyletek

3.1.feladat – Számlavezetés

A Fast Bank (továbbiakban FB) a pénzügyi szolgáltatások teljes körét nyújtja ügyfelei számára, s ennek keretében Ebéd Elek is ügyfelévé vált. A szükséges ügyfélazonosítás után a következő **események** történtek ezzel az ügyféllel kapcsolatban:

- a) A bankfiókban június 4-én megtörtént a számlanyitás, az ügyfél és a fiókvezető is aláírta a szerződést, a számlához hitelkártyát nem, csak betéti (debit) kártyát igényelt.
- b) Az ügyfél még ugyanezen a napon a helyszínen befizetett 10.000 forintot a bankszámlára. A befizetés díja 1%.
- c) A Bank ugyanezen a napon betérhelte az ügyfél számláját a kártya éves díjával, 9.000 Ft-tal.
- d) Június 10-én Ebéd Elek számlájára Bankon kívülről jóváírás érkezett, 2.500 ezer forint összegben, FB egy másik ügyfelének számlájáról pedig 3.100 ezer forint. A Bank a főkönyvi nyilvántartásokban minden analitikus mozgást rögzít.
- e) Június 20-án Ebéd Elek internetbankon keresztül átutalási megbízást nyújtott be, melynek keretében FB megterhelte az ügyfél pénzforgalmi számláját 1.300 ezer forinttal, mely összeget a NAV áfa-beszedési számlájára kért átutalni az ügyfél, valamint 2.100 ezer forint szállítói tartozás kiegyenlítésével. A szállító cég számláját is FB vezeti. A bankon belüli kiegyenlítés díja 50 Ft utalásonként, a bankon kívüli utalás miatt 250 Ft-tal terhelték be az ügyfél számláját.
- f) Június 25-én Ebéd Elek használta betéti kártyáját, mellyel 5.400 forintot költött egy nyomtatvány-boltban. Az ügyfél a kártyahasználat után díjat nem fizet.
- g) Június 30-án FB betérhelt Ebéd Elek számláját 250 Ft sms-díjjal, 350 Ft netbank-díjjal és 400 Ft kedvezményes számlavezetési díjjal. A bankszámlán lévő összegekre a Bank 20 Ft kamatot írt jóvá június hónapra.

Feladat:

1. Könyvelje a fenti gazdasági eseményeket idősorosan!
2. Állapítsa meg Ebéd Elek bankszámlájának június 30-i egyenlegét!

Megoldás - 1. feladatpont:

Sor-szám	Idő-pont	Esemény	Tartozik számla	Követel számla	Összeg
b)	06.04.	készpénzbefizetés	3 Pénztár	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	10 000
b)	06.04.	készpénzbefizetés díja	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	9 Díjbevételek pénzügyi szolgáltatásból	100
c)	06.04.	éves kártyadíj	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	9 Díjbevételek pénzügyi szolgáltatásból	9 000
c)	06.04.	éves kártyadíj elhatárolása	9 Díjbevételek pénzügyi szolgáltatásból	4 Bevételek passzív időbeli elhatárolása	9 000
d)	06.10.	bankon kívüli jóváírás	3/4 Giro elszámolási számla	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	2 500 000
d)	06.10.	bankon belüli jóváírás	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (más ügyfél)	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	3 100 000
e)	06.20.	bankon kívüli utalás	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	3/4 Giro elszámolási számla	1 300 000
e)	06.20.	bankon belüli utalás	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (más ügyfél)	2 100 000
e)	06.20.	utalások díja	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	9 Díjbevételek pénzügyi szolgáltatásból	300
f)	06.25.	kártyahasználat	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	3/4 Kártyaelszámolási számla	5 400
g)	06.30.	havi számlakezelési díjak	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	9 Díjbevételek pénzügyi szolgáltatásból	1 000
g)	06.30.	jóváírt kamat	8 Fizetett kamatok	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (EE)	20
g)	06.30.	éves kártyadíj időarányos részének feloldása	4 Bevételek passzív időbeli elhatárolása	9 Díjbevételek pénzügyi szolgáltatásból	650

Megoldás - 2. feladatpont:

Ebéd Elek számlaegyenlege június 30-án: 2.194.220 Ft.

3.2. feladat – Számlavezetés devizában betétlekötéssel

Ebéd Elek számláját FB továbbra is vezeti, júliusban a következő események következtek be:

- Július 3-án Ebéd Elek telefonos szolgáltatás keretében EUR pénzforgalmi számlát nyitott a Bankunknál.
- Július 4-én forint pénzforgalmi számlájáról 1.000 ezer forint átvezetését kezdeményezte az EUR számlára, melyet FB teljesített is. Az átváltási árfolyam 320 Ft/EUR volt. A tranzakció díja 2.000 Ft, mellyel FB az ügyfél forintszámláját be is terhelte. Napi MNB árfolyam 315 Ft/EUR.
- Július 11-én Ebéd Elek forint pénzforgalmi számláján lekötött 3 hónapra 1.000 ezer forintot, 1%-os éves kamatra. A lekötést FB díjmentesen végezte el, a kamat jóváírása

minden hónap végén megtörténik a pénzforgalmi számlán. A lekötés pénzáramait az alábbi táblában találja. Az effektív kamatláb 1,02%.

Időpont	CF	Induló tőke	Fizetendő kamat	Záró tőke
2018.07.11	1 000 000			- 1 000 000
2018.08.11	- 861,11	- 1 000 000	- 861,12	- 1 000 000
2018.09.11	- 861,11	- 1 000 000	- 861,12	- 1 000 000
2018.10.11	- 833,33	- 1 000 000	- 833,33	- 1 000 000
2018.10.11	- 1 000 000	- 1 000 000		0

- d) Július 19-én az ügyfél EUR-számlájára bankon kívülről jóváírás érkezett, 500 EUR összegben. Az adott napon FB eladási árfolyama 325, vételi árfolyama 315, míg az MNB árfolyam 318 Ft/EUR volt.
- e) Július 25-én Ebéd Elek átutalt 2.500 EUR-t egy Bankon belüli ügyfél forintszámlájára. Az átváltási árfolyam 310 Ft/EUR, napi MNB árfolyam 312. Az átvezetés díja 10 EUR.
- f) Július 31-én FB beterhelte Ebéd Elek forintszámláját 200 Ft sms-díjjal, 350 Ft netbank-díjjal és 400 Ft kedvezményes számlavezetési díjjal. A bankszámlán lévő összegekre a Bank 30 Ft kamatot írt jóvá július hónapra.
- g) Ugyanezen a napon az ügyfél EURO számláját a Bank 5 EURO számlavezetési díjjal terhelte be, valamint a lekötött forintbetét számlán jóváírta a havi kamatot. A kamatszámítás során a bank 360 napos évekkel és ténylegesen eltelt napok számával kalkulál.
- h) A Bank feloldotta a betéti kártya elhatárolt éves díjából a tárgyhónapra eső részt.

Feladat:

- Könyvelje a fenti gazdasági eseményeket idősorosan, ha a Bank a devizás tételeire a napi ártértékelést választotta! (Elegendő a gazdasági eseményekkel érintett napok ártértékelésének meghatározása.)
- Miben térne el a könyvelés, ha a betétlekötésért a Bank 1.000 Ft lekötési díjat számítana fel, a szerződés szerinti kamatozás azonban nem változnának? Az effektív kamatláb 1,4%. Ennek az esetnek a pénzáramát a következő tábla tartalmazza:

Időpont	CF	Induló tőke	Fizetendő kamat	Záró tőke
2018.07.11	1 000 000			- 1 000 000
2018.07.11	1 000	- 1 000 000		- 1 001 000
2018.08.11	- 861,11	- 1 001 000	- 524	- 1 000 663
2018.09.11	- 861,11	- 1 000 663	- 524	- 1 000 326
2018.10.11	- 833,33	- 1 000 326	- 507	- 1 000 000
2018.10.11	- 1 000 000	- 1 000 000		0

3. Állapítsa meg Ebéd Elek bankszámlájának július 30-i egyenlegét!

3.3. feladat – Több ügyfél számlájának vezetése

A Kedvenc Bank ügyfeleinek száma meghaladja az egymilliót, az általa vezetett számlák száma pedig – mivel az ügyfelek jelentős részének több számlája is van (többféle devizában, eltérő kondíciókkal) – közelíti a 3.500 ezret. Ezen ügyfélszámlákkal kapcsolatos gazdasági események 2018. márciusában a következők:

- Március 3-án Óvatos Oszkár bankszámlát nyit a Kedvenc Banknál, és készpénzben a számlanyitáskor befizet 50.000 Ft-ot. A számlanyitást díj nem terheli.
- Március 7-én Pénzes Petra pénzforgalmi számláját – melynek induló egyenlege 2.300 ezer forint volt – a Bank megterhelte a bankon kívüli partnernek utalt 500 ezer forinttal, valamint az Óvatos Oszkárnak utalt 450.000 Ft-tal. A bankon belüli utalás díja 200 Ft, a bankon kívüli utalásé 500 Ft volt, mellyel az ügyfél bankszámláját szintén megterhelték.
- Március 7-én Óvatos Oszkár bankszámlájára saját – Másik Bank által vezetett – folyószámlájáról 600 ezer forint átutalás érkezett, s Pénzes Petra is megkapta adó-visszatérítését, melynek összege 240 forint volt.
- Március 14-én Óvatos Oszkár úgy dönt, hogy folyószámlája egyenlegéből 500 ezer forintot 2 évre leköt. A Bank a lekötést végrehajtja, kamatfizetés negyedévente történik, melyet az ügyfél lekötött betétszámláján írnak jóvá, így a következő hónapban már a jóváírt összeg is a kamatszámítás alapját képezi. Az éves kamat mértéke 2 %, a kamatszámítás 365 napos év alapján, a ténylegesen eltelt napok száma alapján történik. Effektív kamatláb 2,05%.

Időpont	CF	Lekötött számla egyenlege	Ügyfélnek jóváírt kamat	Induló tőke	Kamat-ráfordítás	Záró tőke
2018.03.14	500 000	500 000				- 500 000
2018.06.14	- 2 521	502 521	2 521	- 500 000	- 2 565	- 500 044
2018.09.14	- 2 533	505 054	2 533	- 500 044	- 2 565	- 500 076
2018.12.14	- 2 518	507 572	2 518	- 500 076	- 2 537	- 500 095
2019.03.14	- 2 503	510 075	2 503	- 500 095	- 2 509	- 500 101
2019.06.14	- 2 571	512 647	2 571	- 500 101	- 2 565	- 500 096
2019.09.14	- 2 584	515 231	2 584	- 500 096	- 2 565	- 500 077
2019.12.14	- 2 569	517 800	2 569	- 500 077	- 2 537	- 500 045
2020.03.14	- 2 582	520 382	2 582	- 500 045	- 2 537	- 500 000
2020.03.14	- 500 000	0		- 500 000		0

- Március 21-én Pénzes Petra euroszámlát nyit, melyre március 25-én 1.000 euro érkezik a bankon kívülről.
- Petra március 26-án az érkezett devizaösszeg felét nyomban át is utalja a Kedvenc Bank ügyfelének, Zsebeibe Zsének. A terhelés és a jóváírás is euroban történt.

g) Március 31-én a Bank megterheli ügyfelei számláját a havi számlavezetési díjjal, és jóváírja a járó kamatokat is. Az összegek a következők:

Ügyfél	Forintszámla (adatok HUF-ban)		Euroszámla (adatok EUR-ban)	
	Számlavezetési díj	Jóváírt kamat	Számlavezetési díj	Jóváírt kamat
Óvatos Oszkár	300	30		--
Pénzes Petra	500	60	15	--
Zsebeibe Zsé	200	100	4	--

Feladat:

1. Könyvelje a fenti gazdasági eseményeket idősorosan, feltételezve, hogy a Bank az időbeli elhatárolásokat havonta könyveli, s devizás tételeit is csak havonta értékeli át!
2. Állapítsa meg valamennyi ügyfél bankszámlájának március 31-i egyenlegét!
3. Miben változna a könyvelés, ha a március 14-i lekötés érdekében a Kedvenc Bank 5.000 Ft jóváírást adna Óvatos Oszkárnak, melyet a lekötés pillanatában jóvá is írna bankszámláján? A rendszer számításai a következő táblában találhatóak, az effektív kamatláb 2,57%.

	- 25 382		20 382		- 25 382	
Időpont	CF	Lekötött számla egyenlege	Ügyfélnek jóváírt kamat	Induló tőke	Kamat-ráfordítás	Záró tőke
2018.03.14	500 000	500 000				- 500 000
2018.03.14	- 5 000	500 000		- 500 000		- 495 000
2018.06.14	- 2 521	502 521	2 521	- 495 000	- 3 180	- 495 660
2018.09.14	- 2 533	505 054	2 533	- 495 660	- 3 184	- 496 311
2018.12.14	- 2 518	507 572	2 518	- 496 311	- 3 154	- 496 946
2019.03.14	- 2 503	510 075	2 503	- 496 946	- 3 123	- 497 566
2019.06.14	- 2 571	512 647	2 571	- 497 566	- 3 197	- 498 191
2019.09.14	- 2 584	515 231	2 584	- 498 191	- 3 201	- 498 808
2019.12.14	- 2 569	517 800	2 569	- 498 808	- 3 170	- 499 408
2020.03.14	- 2 582	520 382	2 582	- 499 408	- 3 173	- 500 000
2020.03.14	- 500 000	0		- 500 000		0

3.4.feladat – Betétlekötés

Mágnás Márton a Tuti Banknál vezeti forint folyószámláját, melynek szeptember 30-án nyitóegyenlege 5 millió forint volt. Márton hosszabb távon a legjövödelmezőbb befektetést keresi, ám nem tud dönteni a kockázatok és várható hasznok alapján. Addig is úgy dönt, hogy egy negyedévre leköti pénzének 80%-át, évi 1,5%-os kamatra. (Az állampapírok átlagos kamatai – lekötési időtávtól függően 1 % és 4% között mozognak.) A lekötést – mivel az megújítható, a Bank egyszeri 4.000 Ft-os díjjal sújtja. A kamatszámítás 360 napos évre, a ténylegesen eltelt napok száma alapján történik.

Feladat:

Határozza meg a bank által könyvelendő tételeket és összegüket, ha a bank eddigi tapasztalatai alapján úgy véli, hogy

1. az ügyfél az első negyedév végére várhatóan eldönti, hogy milyen befektetési formát választ majd a lekötés lejárta után, így a lekötés várható futamideje 3 hónap. Az effektív kamatláb 1,13%.

Időpont	CF	Induló tőke	Fizetendő kamat	Záró tőke
2017.09.30	4 000 000			- 4 000 000
2017.09.30	4 000	- 4 000 000		- 4 004 000
2017.10.31	- 5 167	- 4 004 000	- 3 820	- 4 002 653
2017.11.30	- 5 000	- 4 002 653	- 3 696	- 4 001 349
2017.12.31	- 5 167	- 4 001 349	- 3 818	- 4 000 000
2017.12.31	- 4 000 000	- 4 000 000		0

2. az ügyfélnek fél évre les szüksége a döntéshez, így – változatlan kamatfeltételekkel – egyszer hosszabbítani fogja a lekötést. A hosszabbításért a bank külön díjat már nem számít fel. Az effektív kamatláb 1,33%.

Időpont	CF	Induló tőke	Fizetendő kamat	Záró tőke
2017.09.30	4 000 000			- 4 000 000
2017.09.30	4 000	- 4 000 000		- 4 004 000
2017.10.31	- 5 167	- 4 004 000	- 4 487	- 4 003 321
2017.11.30	- 5 000	- 4 003 321	- 4 342	- 4 002 662
2017.12.31	- 5 167	- 4 002 662	- 4 486	- 4 001 981
2018.01.31	- 5 167	- 4 001 981	- 4 485	- 4 001 300

2018.02.28	- 4 667	- 4 001 300	- 4 050	- 4 000 683
2018.03.31	- 5 167	- 4 000 683	- 4 484	- 4 000 000
2018.03.31	- 4 000 000	- 4 000 000		0

3. Indokolja meg, hogy

- miért számolt a Bank a b) esetben 6 hónapos futamidővel? Helyesen cselekedett-e?
- mi okozza azt, hogy az effektív kamatláb alacsonyabb a névleges kamatlábnál?
- mi az indoka annak, hogy a hosszabb futamidő esetén az effektív kamatláb magasabb, mint a rövidebb futamidő esetén?

3.5. feladat – Kötvénykibocsátás – Amortizált bekerülési érték

A Collect Bank 2017. január 1-jén kibocsát 100 millió forint névértékű kötvényt. A kibocsátási árfolyam 110%, a kibocsátás költsége 5 millió Ft. A kötvény futamideje 3 év, kamatfizetés minden évben a kibocsátás napján, a tőketörlesztés a lejáratkor esedékes. A Bank a kibocsátásról az alábbi kalkulációkat készítette el:

CF terv névleges kamatozás alapján:

Időpont	CF
2017.01.01	105
2018.01.01	-10
2019.01.01	-10
2020.01.01	-110

Az IFRS modul tőke-kamat kalkulációja 8,06%-os EIR alapján:

Időpont	Induló tőke	Kamatráfordítás	Tőketörlesztés	Záró tőke
2017.01.01	- 105		0	- 105,0
2018.01.01	- 105	- 8,5	10,0	- 103,5
2019.01.01	- 103,5	- 8,3	10,0	- 101,8
2020.01.01	- 101,8	- 8,2	110,0	0

Feladat:

- Könyvelje a kötvénykibocsátáshoz kötődő valamennyi gazdasági eseményt, ha a Bank a kötvénytartozást amortizált bekerülési értéken tartja nyilván!
- Könyvelje a fentieket akkor, ha a Bank a kibocsátáskor csak 90 millió Ft-ot kap kézhez! Ennek pénzáramát és IFRS modul szerinti kalkulációját – a 16,77%-os effektív kamatláb mellett a következő tábla tartalmazza:

Időpont	CF	Induló tőke	Kamatráfordítás	Tőketörlesztés	Záró tőke
2017.01.01	85	- 85		0	- 85,0
2018.01.01	- 10	- 85	- 14,2	10,0	- 89,2
2019.01.01	- 10	- 89,2	- 15,0	10,0	- 94,2
2020.01.01	- 110	- 94,2	- 15,8	110,0	- 0

Megoldás - 1. feladatpont:

Időpont	3/4 Giro	4 Kötvénytartozás - névérték	4 Kötvénytartozás - diszkont lebontás	8 Névleges Kamatráfordítás	8 Kamatráfordítás - diszkont lebontása
2017.01.01	105,00	- 100	- 5,00		
2018.01.01	- 10		1,5	10,0	- 1,54
2019.01.01	- 10		1,7	10,0	- 1,66
2020.01.01	- 110	100	1,8	10,0	- 1,80

Megoldás - 2. feladatpont:

Időpont	3/4 Giro	4 Kötvénytartozás - névérték	4 Kötvénytartozás - diszkont lebontás	8 Névleges Kamatráfordítás	8 Kamatráfordítás - diszkont lebontása
2017.01.01	85	- 100	15		
2018.01.01	- 10		- 4,2	10,0	4,25
2019.01.01	- 10		- 5,0	10,0	4,96
2020.01.01	- 110	100	- 5,8	10,0	5,79

3.6. feladat – Kötvénykibocsátás és rábocsátás

A Bigger Bank 2017. szeptember 30-án 10.000 db 1.000 Ft/db névértékű kötvény kibocsátásáról tájékoztatta az érdeklődőket. A jegyzési periódus október 2-ától november 2-áig tart, a kamatfizetés október 2-ától indul. Az egyes jegyzések adatai az alábbi táblázatban találhatóak.

		2017.10.02	2017.11.02	
	maximum	jegyzés 1. napja	jegyzés 2. napja	Teljes jegyzett
kötvények mennyisége	10 000	3 000	6 000	9 000
névérték eFt-ban	1 000			
vállalt névleges kamatláb	6%			
kötvények névértéke eFt-ban	10 000 000	3 000 000	6 000 000	9 000 000
jegyzési árfolyam		100,20%	100,60%	
kapott összeg		3 006 000	6 036 000	
vételárban foglalt kamat				
jegyzés költsége eFt-ban		30 000	60 000	
induló összeg		2 976 000	5 976 000	

Megnevezés	1. jegyzés kalkulációja	2. jegyzés kalkulációja
kötelezettség névértéke	3 000 000	6 000 000
névleges kamat	6%	6%
fizetett költség	1,00%	1,00%
kapott prémium	0,20%	0,60%
ebből benne foglalt kamat		0,50%
tényleges prémium		0,10%

Az IFRS modul a két kibocsátásra elkészítette az alábbi tőke-kamat bontást:

1. kibocsátás – effektív kamatláb: 6,23%

	- 744 000					24 000
Időpont	CF	Induló tartozás	Kamatráfordítás	CF	Záró tartozás	EIR és névleges kamat különbözete (diszkont lebontása)
2017.10.02	2 976 000			2 976 000	- 2 976 000	
2018.10.02	- 180 000	- 2 976 000	- 185 341	- 180 000	- 2 981 341	5 341
2019.10.02	- 180 000	- 2 981 341	- 185 673	- 180 000	- 2 987 014	5 673
2020.10.02	- 180 000	- 2 987 014	- 186 552	- 180 000	- 2 993 565	6 552
2021.10.02	- 3 180 000	- 2 993 565	- 186 435	- 3 180 000	0	6 435

2. kibocsátás – effektív kamatláb: 6,26%

	- 1 464 000		- 1 464 000			24 000
Időpont	CF	Induló tartozás	Kamatráfordítás	CF	Záró tartozás	EIR és névleges kamat különbsége (diszkont lebontása)
2017.11.02	5 976 000	-	-	5 976 000	- 5 976 000	
2018.10.02	- 360 000	- 5 976 000	- 341 468	- 360 000	- 5 957 468	- 18 532
2019.10.02	- 360 000	- 5 957 468	- 372 974	- 360 000	- 5 970 442	12 974
2020.10.02	- 360 000	- 5 970 442	- 374 842	- 360 000	- 5 985 284	14 842
2021.10.02	- 6 360 000	- 5 985 284	- 374 716	- 6 360 000	0	14 716

Feladat:

1. Miért van szükség két IFRS – kalkulációra a két kibocsátásra? Válaszát indokolja is!
2. Könyvelje a két kötvénykibocsátáshoz kötődő valamennyi gazdasági eseményt, ha a Bank a kötvénytartozást amortizált bekerülési értéken tartja nyilván!
3. Mi történne akkor, ha a Bank az első évfordulón névértéken visszavásárolna 5.000 db kötvényt? Milyen problémába ütközne a Bank ebben az esetben?

3.7.feladat – Kötvénykibocsátás – valós értéken történő értékelés #1

A 3.5. feladatban megismert kötvénykibocsátásról a Bank úgy dönt, hogy eredménnyel szemben valós értéken kívánja nyilvántartani. A kibocsátáskor meghatározott 8,09 %-os effektív kamatláb megegyezik a piaci kamatlábbal, így az induló amortizált bekerülési érték megegyezik a kötvénytartozás valós értékével. A piaci kamatláb 2018. január 1-jén 11%, egy évvel később 14%. Ennek következtében – noha a kibocsátó hitelkockázata nem változott – a kötelezettség valós értéke rendre 98,3 millió Ft és 96,5 millió Ft.

Feladat:

1. Határozza meg a két valós értéket Ön is! Milyen módszerrel számolt?
2. Könyvelje a kötvénykibocsátáshoz kötődő valamennyi gazdasági eseményt a futamidő alatt, feltételezve, hogy a kibocsátó Bank a teljes névértéket visszafizeti a kötvény birtokosainak!
3. Határozza meg a kötvénykibocsátás futamidő alatti teljes eredményhatását!
4. Hogyan módosítaná a fenti könyvelési lépéseket, ha a 2018. január 1-jei valós érték-változásból a hitelkockázat növekedése miatti változás 1,7 millió Ft, egy évvel később pedig 0,8 millió Ft! Indokolja meg a módosítás szükségességét!

Megoldás - 2. feladatpont:

Időpont	3/4 Giro	4 Kötvénytartozás - névérték	4 Kötvénytartozás - Valós érték különbözet	8 Kamat-ráfordítás	8/9 Valós érték különbözet
2017.01.01	105,0	- 100,0	- 5,0		
2018.01.01	- 10,0		6,7	10,0	- 6,7
2019.01.01	- 10,0		1,8	10,0	- 1,8
2020.01.01	- 110,0	100,0	- 3,5	10,0	3,5

Megoldás - 4. feladatpont:

Időpont	3/4 Giro	4 Kötvény-tartozás - névérték	4 Kötvénytartozás - Valós érték különbözet	8 Kamat-ráfordítás	8/9 Valós érték különbözet	4 Egyéb átfogó eredmény
2017.01.01	105,0	- 100,0	- 5,0			
2018.01.01	- 10,0		6,7	10,0	- 5	- 1,7
2019.01.01	- 10,0		1,8	10,0	- 1	- 0,8
2020.01.01	- 110,0	100,0	- 3,5	10,0	1	2,5

3.8.feladat – Kötvénykibocsátás – valós értéken történő értékelés #2

Az Issue Bank 2017. október 1-jén névértéken kibocsátott 10.000 millió forint névértékű kötvényt, melyre 7% kamatot fizet majd, tényleges napok száma és 365 napos év figyelembe vételével. A kötvény kibocsátásához tranzakciós költség nem kapcsolódott. A kötvény futamideje 3 év, kamatfizetés évente, október 1-jén, tőketörlesztés a lejáratkor, 2020. október 1-jén esedékes. A kötvényre fizetendő kamat a piacon – hasonló feltételek mentén kibocsátott kötvények esetén 4%, 2017. december 31-én pedig 7%.

Feladat:

- Határozza meg a kötvény amortizált bekerülési értékét az induláskor, 2017. december 31-én és minden egyes kamatfizetés időpontjában!
- Határozza meg a kötvény valós értékét induláskor és 2017. december 31-ére vonatkozóan is!
- Állapítsa meg, hogy a valós érték változásból mekkora rész származik a hitelezési kockázat változásából! A számításhoz tételezze fel, hogy induláskor a piaci kamatlábnál magasabb kamatláb oka a hitelezési kockázat.
- Könyvelje a gazdasági eseményeket 2017. december 31-ével bezárólag, ha a kibocsátott kötvényeket a Bank
 - amortizált bekerülési értéken

b. eredménnyel szemben valós értéken tartja nyilván.

3.9.feladat – Állami támogatásos hitelek

A Support Bank 2017. január 1-jén felvett a PNB-től (Peak National Bank) 100 millió forint kamatmentes hitelt, melyet 5 egyenlő részletben a kölcsönfolyósítás évfordulóján kell törlesznie. A Bank a piacon hasonló futamidejű és célú hitelhez 1,8 %-os effektív kamatlábbal jutna hozzá, az így számított hiteltartozása pedig – a jövőbeni pénzáramok EIR-rel történő diszkontálása alapján – 94,819 millió forint volna. Ez utóbbi tőketartozás alapján az IFRS modul a következő kalkulációt készítette el:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Tőke	Díj	Záró tőke
2017.01.01			- 94 819	- 94 819	94 819
2018.01.01	94 819	1 707	18 293	20 000	76 526
2019.01.01	76 526	1 377	18 623	20 000	57 903
2020.01.01	57 903	1 042	18 958	20 000	38 945
2021.01.01	38 945	701	19 299	20 000	19 646
2022.01.01	19 646	354	19 646	20 000	0

Feladat:

1. Számolja újra a felvett hitel valós értékét az indulás időpontjára vonatkozóan!
2. Mi a tartalma a névleges kölcsöntartozás és a valós érték közötti különbözethet? Hogyan járhat el ez esetben a Bank? Vázolja fel az összes lehetséges esetet, majd válassza ki az Ön szerint helyes megoldást! Válaszát indokolja is!
3. Könyvelje a kiválasztott módon a kölcsönfelvétellel és törlesztéssel kapcsolatos gazdasági eseményeket!

Megoldás - 1. feladatpont:

Szerződéses jövőbeni CF diszkontálása piaci kamatlábbal:

Kalkuláció	CF	Diszkont faktor	DCF
			94 819
2017.01.01			
2018.01.01	20 000	0,9823	19 646
2019.01.01	20 000	0,9649	19 299
2020.01.01	20 000	0,9479	18 958
2021.01.01	20 000	0,9311	18 622
2022.01.01	20 000	0,9146	18 294

4. Aktív oldali pénzügyi szolgáltatások - kölcsönök

4.1.feladat – Kölcsönfolyósítás #1

A Future Bank egyik ügyfelének 5 millió forintos kölcsönt folyósított 2017. január 1-jén. A folyósítás feltétele volt, hogy az ügyfél megfizesse az 1,2 %-os szerződéskötési díjat, 60.000 Ft-ot. Mivel az ügyfél folyószámláját is a Future Banknál vezeti, ezt a Bank a hitelszerződés értelmében a folyósítás napján meg is tette. A szerződött kamatláb napra pontosan számítandóan 6%, kamatfizetés évente utólag, az év első napján történik, a tőke lejáratkor esedékes. Az ügylet az SPPI teszten megfelelt, s a Bank üzletpolitikája szerint a folyósított kölcsönök esetén a cél a kamatok és a tőkeösszeg beszedése. A szerződés alapján a szoftver az alábbi táblában szereplő adatokat számította ki:

	1 260 000		1 260 000			60 000
Időpont	Szerződött CF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Diszkont lebontása
2017.01.01	- 4 940 000			4 940 000	4 940 000	
2018.01.01	300 000	4 940 000	313 645	- 13 645	4 953 645	13 645
2019.01.01	300 000	4 953 645	314 511	- 14 511	4 968 155	14 511
2020.01.01	300 000	4 968 155	315 432	- 15 432	4 983 588	15 432
2021.01.01	5 300 000	4 983 588	316 412	4 983 588	0	16 412

A kalkulált effektív kamatláb 6,349%.

Feladat:

- Határozza meg az effektív kamatláb és a névleges kamatláb eltérésének okát! Indokolja meg az eltérés irányát!
- Könyvelje a gazdasági eseményeket úgy, hogy annak következtében a hitelfolyószámla helyes egyenlege is látható legyen!

Megoldás:

#	Időpont	Esemény	Tartozik számla	Követel számla	Összeg
1	2017.01.01	kölcsönfolyósítás	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	5 000 000
2	2017.01.01	szerződéskötési díj terhelése	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (Diszkont)	60 000
3	2018.01.01	névleges kamatbevétel	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	9 Kapott kamatok (névleges kamat)	300 000
4	2018.01.01	diszkont lebontása (effektív és névleges kamat különbözete)	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (Diszkont)	9 Kapott kamatok (diszkont lebontása)	13 645

5	2018.01.01	törlesztett CF (= névleges kamat)	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	300 000
6	2019.01.01	névleges kamatbevétel	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	9 Kapott kamatok (névleges kamat)	300 000
7	2019.01.01	diszkont lebontása (effektív és névleges kamat különbözete)	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (Diszkont)	9 Kapott kamatok (diszkont lebontása)	14 511
8	2019.01.01	törlesztett CF (= névleges kamat)	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	300 000
9	2020.01.01	névleges kamatbevétel	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	9 Kapott kamatok (névleges kamat)	300 000
10	2020.01.01	diszkont lebontása (effektív és névleges kamat különbözete)	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (Diszkont)	9 Kapott kamatok (diszkont lebontása)	15 432
11	2020.01.01	törlesztett CF (= névleges kamat)	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	300 000
12	2021.01.01	névleges kamatbevétel	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	9 Kapott kamatok (névleges kamat)	300 000
13	2021.01.01	diszkont lebontása (effektív és névleges kamat különbözete)	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (Diszkont)	9 Kapott kamatok (diszkont lebontása)	16 412
14	2021.01.01	törlesztett CF (= névleges kamat)	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	300 000
15	2021.01.01	törlesztett tőke	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	5 000 000

4.2. feladat - Kölcsönfolyósítás #2

A Future Bank egy másik ügyfelének éppen a 4.1. feladatban foglaltakkal azonosan folyósított kölcsönt, ám az ügylet megszerzése érdekében ügynököt alkalmazott, akinek a kölcsön folyósításának napján 140.000 Ft üzletszerzési jutalékot fizetett ki. Az ügylet ebben a formájában is megfelel az SPPI – teszten, s a Bank üzletpolitikája szerint a folyósított kölcsönök esetén a cél a kamatok és a tőkeösszeg beszedése. Az effektív kamatláb 5,54%.

A szerződés alapján a szoftver az alábbi táblában szereplő adatokat számította ki:

Időpont	Szerződött CF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Diszkont lebontása
2017.01.01	- 5 080 000			5 080 000	5 080 000	
2018.01.01	300 000	5 080 000	281 407	18 593	5 061 407	- 18 593
2019.01.01	300 000	5 061 407	280 377	19 623	5 041 784	- 19 623
2020.01.01	300 000	5 041 784	279 290	20 710	5 021 074	- 20 710
2021.01.01	5 300 000	5 021 074	278 926	5 021 074	0	- 21 074

Feladat:

1. Indokolja meg, hogy az effektív kamatláb miért tér el a 4.1. feladat effektív kamatlábától? Magyarázza meg az eltérés irányát is!
2. Könyvelje a gazdasági eseményeket úgy, hogy annak következtében a hitelfolyószámla helyes egyenlege is látható legyen!

Megoldás:

Időpont	T = +, K = -				
	1 120 000	6 200 000	0	- 1 200 000	80 000
	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (Diszkont)	9 Kapott kamatok (névleges kamat)	9 Kapott kamatok (diszkont lebontása)
2017.01.01	- 5 080 000	5 000 000	80 000		
2018.01.01	300 000	300 000	- 18 593	- 300 000	18 593
2019.01.01	300 000	300 000	- 19 623	- 300 000	19 623
2020.01.01	300 000	300 000	- 20 710	- 300 000	20 710
2021.01.01	5 300 000	300 000	- 21 074	- 300 000	21 074

4.3. feladat - Kölcsönfolyósítás #3

A Car Finance Bank elsősorban autófinanszírozással foglalkozik, melynek keretében jellemzően 3-5 éves, havi, illetve negyedéves törlesztésű kölcsönöket folyósít ügyfelei számára. A kölcsönkérelmek a szerződött autókereskedőkön keresztül érkeznek a Bankhoz, akik ezért az autóértékének 5%-át kapják jutalékként. Az ügyfelek szerződéskötési díja egységesen 1%, az ügylet devizaneme HUF, a finanszírozás fix kamatozással történik, 360 napos évekkel, a tényleges napok száma alapján történik.

Gyors Gyula egy Toyota Prius IV. finanszírozására kötött szerződést, az autó értéke 12 millió forint, az ügyfél által vállalt, és a szállítónak befizetett önerő 4.800 ezer forint, a futamidő 3 év, tőke- és kamattörlesztés negyedévente, minden negyedév utolsó napján, a törlesztőrészeket azonosak. A kölcsön folyósítása 2018. január 15-én történt. A szerződött kamatláb 4,5%. A szerződés az SPPI – teszten megfelelt, s a Bank célja a futamidő során a tőke és a kamatok beszedése.

A kölcsönszerződés mellékleteként megküldött törlesztési ütemezés a következő:

Időpont	Szerződött CF	Kamat	Tőketörlesztés
2018.01.15	- 7 200 000		7 200 000
2018.03.31	597 919	67 500	530 419
2018.06.30	597 919	75 866	522 053
2018.09.30	597 919	70 697	527 223
2018.12.31	597 919	64 634	533 286
2019.03.31	597 919	57 229	540 690
2019.06.30	597 919	51 714	546 205
2019.09.30	597 919	46 001	551 918
2019.12.31	597 919	39 654	558 265
2020.03.31	597 919	32 873	565 046
2020.06.30	597 919	26 446	571 474
2020.09.30	597 919	20 164	577 755
2020.12.31	597 919	13 520	584 399
2021.03.31	597 919	6 652	591 268

A Bank IFRS modulja szerint az effektív kamatláb 2,224%, melynek alapján a következő táblázatot készítette:

	284 951	284 951			- 288 000
Időpont	Szerződött CF	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Diszkont lebontása
2018.01.15	- 7 200 000		7 200 000	7 200 000	
2018.01.15	- 360 000		360 000	7 560 000	
2018.01.15	72 000		- 72 000	7 488 000	
2018.03.31	597 919	33 923	563 997	6 924 003	- 33 577
2018.06.30	597 919	38 078	559 841	6 364 162	- 37 789
2018.09.30	597 919	35 385	562 535	5 801 627	- 35 312
2018.12.31	597 919	32 257	565 662	5 235 965	- 32 376
2019.03.31	597 919	28 477	569 442	4 666 523	- 28 752
2019.06.30	597 919	25 663	572 256	4 094 267	- 26 051
2019.09.30	597 919	22 764	575 155	3 519 112	- 23 237
2019.12.31	597 919	19 566	578 353	2 940 759	- 20 088
2020.03.31	597 919	16 172	581 747	2 359 012	- 16 701
2020.06.30	597 919	12 973	584 946	1 774 066	- 13 473
2020.09.30	597 919	9 864	588 056	1 186 010	- 10 301
2020.12.31	597 919	6 594	591 325	594 685	- 6 926
2021.03.31	597 919	3 234	594 685	0	- 3 417

Feladat:

1. Indokolja meg, hogy az effektív kamatláb miért tér el a névleges kamatlábtól? Magyarázza meg az eltérés irányát is!
2. Véleménye szerint mi indokolja az effektív kamatláb használatának előírását?
3. Könyvelje a gazdasági eseményeket úgy, hogy annak következtében a hitelfolyószámla helyes egyenlege is látható legyen!

4.4. feladat - Hitelkeret és kölcsönfolyósítás #1

A Komfort Bank elsősorban lakáshitelezéssel foglalkozik. A lakáshitelek esetében a Bank előminősíti az ügyfeleket, s a minősítés díját annak időpontjában – függetlenül attól, hogy később sor kerül-e a szerződéskötésre, vagy sem, mindenképpen betérheli az ügyfél folyószámláján. Ennek összege magánszemélyeknél fixen 50.000 Ft. Csin Csilla minősítése sikeres volt, melynek alapján a Bank 2018. január 10-én 5.000 ezer forint hitelkeretet biztosított számára. A hitelkeret nyitása díjmentes, de a ki nem használt hitelkeretre utólag 4% fenntartási díjat kell az ügyfélnek fizetnie. Csin Csilla 2018. március 14-én a hitel teljes összegét lehívja, 4 éves futamidővel, negyedéves törlesztéssel. A törlesztőrészek a tőkét és a kamatot is tartalmazzák.

A folyósított kölcsön éves kamatlába a szerződés szerint 5,5%, amely 360 napos évekkel, a tényleges napok száma alapján kalkulálódik. A szerződés az SPPI – teszten megfelelt, s a Bank célja a futamidő során a tőke és a kamatok beszedése. A szerződés szerinti tőke-kamat bontást az alábbi – ügyfél által is ismert és aláírt - táblázat tartalmazza:

Időpont	Szerződött CF	Kamat	Tőketörlesztés
2018.03.14	- 5 000 000		5 000 000
2018.06.14	350 886	70 278	280 608
2018.09.14	350 886	66 334	284 552
2018.12.14	350 886	61 657	289 230
2019.03.14	350 886	57 002	293 884
2019.06.14	350 886	54 138	296 748
2019.09.14	350 886	49 967	300 919
2019.12.14	350 886	45 240	305 646
2020.03.14	350 886	40 991	309 895
2020.06.14	350 886	37 086	313 800
2020.09.14	350 886	32 675	318 211
2020.12.14	350 886	27 896	322 990
2021.03.14	350 886	23 148	327 738
2021.06.14	350 886	19 056	331 830
2021.09.14	350 886	14 392	336 494
2021.12.14	350 886	9 558	341 329
2022.03.14	350 886	4 759	346 127

A Bank IFRS modulja a szerződés adatai alapján a következő kalkulációt készítette el:

Időpont	Szerződött CF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Diszkont lebontása
2018.03.14	- 5 000 000			5 000 000	5 000 000	
2018.03.14	35 000	5 000 000		- 35 000	4 965 000	
2018.06.14	350 886	4 965 000	74 133	276 753	4 688 247	3 855
2018.09.14	350 886	4 688 247	70 001	280 886	4 407 361	3 667
2018.12.14	350 886	4 407 361	65 086	285 800	4 121 561	3 430
2019.03.14	350 886	4 121 561	60 192	290 694	3 830 867	3 190
2019.06.14	350 886	3 830 867	57 199	293 687	3 537 180	3 061
2019.09.14	350 886	3 537 180	52 814	298 072	3 239 108	2 847
2019.12.14	350 886	3 239 108	47 834	303 052	2 936 055	2 593
2020.03.14	350 886	2 936 055	43 358	307 528	2 628 528	2 367
2020.06.14	350 886	2 628 528	39 247	311 639	2 316 888	2 161
2020.09.14	350 886	2 316 888	34 594	316 292	2 000 596	1 918
Időpont	Szerződött CF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Diszkont lebontása
2020.12.14	350 886	2 000 596	29 544	321 342	1 679 254	1 648
2021.03.14	350 886	1 679 254	24 524	326 362	1 352 892	1 376
2021.06.14	350 886	1 352 892	20 200	330 686	1 022 206	1 144
2021.09.14	350 886	1 022 206	15 263	335 623	686 582	870
2021.12.14	350 886	686 582	10 139	340 747	345 835	582
2022.03.14	350 886	345 835	5 051	345 835	0	291

Feladat:

1. Miért tér el a szerződött és az IFRS-modulban megvalósított kalkuláció? Számítsa ki újra az eltérést okozó tényezőt!
2. Miért került be ez a tétel az IFRS-ek szerinti kalkulációba? Egyetért-e Ön ezzel a megközelítéssel?
3. Miért nem került bele az IFRS-kalkulációba az ügyfélminősítés 50.000 forintos díja? El tud-e képzelni olyan feltételt, amikor e díjnak be kellene kerülnie a kalkulációba? Milyen problémával kell ekkor szembenéznie a Banknak?
4. Könyvelje a hitelkerethez és a kölcsönfolyósításhoz kötődő, valamint a kölcsön élettartama alatti valamennyi gazdasági eseményt, feltételezve, hogy minden pénzmozgás az esedékesség napján bekövetkezik! A Bank az elhatárolásokat nem oldja fel, mivel az elhatárolt kamat része az ügyfelekkel szembeni követeléseknek.

5. Az első év végi elhatárolás és az azt követő első esedékesség példáján mutassa be azt a könyvelést, amikor a bank az elhatárolásokat a következő hónap elején fel is oldja.

4.5. feladat – Hitelkeret és kölcsönfolyósítás #2

Az Invest Bank beruházások finanszírozását végzi, így a Builder Kft. irodaház-építését is ő finanszírozza. A Bank 2017. július 1-jén jóváhagyott egy 10.000 millió forintos hitelkeretet a beruházó számára, melynek folyósítási díja 0,5%, a le nem hívott hitelkeretre pedig 2,5% rendelkezésre tartási jutalékot számít fel. A Builder Kft. 2017. október 1-jén lehívta a hitelkeretet. A fenti időpontokat a Bank pontosan meg tudta becsülni, így a becsült lehívás időpontja egybeesett a tényleges lehívás időpontjával. A lehívott kölcsön futamideje 5 év, tőketörlesztés egy összegben, a futamidő végén esedékes. A kamatokat az 5,5 %-os éves kamatláb alapján, 365 napos évekkel, tényleges napok számát figyelembe véve évente törleszti a beruházó. A hitelszerződés és a folyósított kölcsön pénzáramai és az IFRS modul számítási eredményei a következők:

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Diszkont lebontása
2017.10.01	- 10 000			10 000	10 000	
2017.10.01	50	10 000		- 50	9 950	
2017.10.01	64	9 950		- 64	9 886	
2018.10.01	550	9 886	570	- 20	9 906	570
2019.10.01	550	9 906	571	- 21	9 928	21
2020.10.01	552	9 928	574	- 23	9 951	24
2021.10.01	550	9 951	574	- 24	9 975	22
2022.10.01	550	9 975	575	- 25	10 000	25
2022.10.01	10 000	10 000		10 000	0	- 550

Az effektív kamatláb 5,768%.

Feladat:

1. Mennyi a szerződött kamat? Válaszát számítással/érveléssel is alátámaszthatja.
2. Miért tér el a szerződött és az IFRS-modulban kiszámított kamat? Számítsa ki újra az eltérést okozó tényezőket!
3. Miért került be ez a tétel az IFRS-ek szerinti kalkulációba? Egyetért-e Ön ezzel a megközelítéssel?
4. Könyvelje a hitelkerethez és a kölcsönfolyósításhoz kötődő, valamint a kölcsön élettartama alatti valamennyi gazdasági eseményt, feltételezve, hogy minden pénzmozgás

az esedékesség napján bekövetkezik! Az év végi időbeli elhatárolásokkal ne foglalkozzon!

5. Hogyan változna az IFRS-ek szerinti számítás és könyvvezetés, ha a hitelkeret biztosításakor a Bank 1% hitelminősítési díjjal terhelné be az ügyfél folyószámláját?

4.6. feladat – Kontrolling probléma

A Bonyolító Bank az Okoskodó Kft-nek a következő feltételekkel folyósított 50.000 ezer forint kölcsönt. A folyósítás időpontja 2017. január 1-je, a lejáratja 2021. december 31-e, az éves törlesztőrészlet 11.870 ezer Ft, amely tartalmazza a tőkét és a kamatokat is. A szerződéskötési díj 1%, a Bank által fizetett üzletszerzési jutalék 5%, a kamatláb a futamidő alatt fix 6%.

Az ügyféllel is megismertetett törlesztési ütemezés a következő:

Időpont	Kamattörlesztés	Tőketörlesztés	Díj	Záró tőke
2017.12.31	3 000	8 870	11 870	41 130
2018.12.31	2 468	9 402	11 870	31 728
2019.12.31	1 904	9 966	11 870	21 762
2020.12.31	1 306	10 564	11 870	11 198
2021.12.31	672	11 198	11 870	0

Az IFRS-modul által készített kalkuláció, amely %-os EIR alapján készült, a következő:

Időpont	Induló tőke	Kamatbevétel	Tőketörlesztés	Díj (CF)	Záró tőke	Diszkont lebontása
2017.12.31	52 000	2 379	9 491	11 870	42 509	- 621
2018.12.31	42 509	1 945	9 925	11 870	32 584	- 523
2019.12.31	32 584	1 491	10 379	11 870	22 205	- 413
2020.12.31	22 205	1 016	10 854	11 870	11 351	- 290
2021.12.31	11 351	519	11 351	11 870	0	- 153

Feladat:

- Könyvelje a hitelkerethez és a kölcsönfolyósításhoz kötődő, valamint a kölcsön élettartama alatti valamennyi gazdasági eseményt, feltételezve, hogy minden pénzmozgás az esedékesség napján bekövetkezik! Az év végi időbeli elhatárolásokkal ne foglalkozzon!
- Hogyan tudná szétbontani az egyes időszakokban a diszkont lebontás hatását az azt okozó tényezőkre?
 - Legalább 2 módszert azonosítson! (Felidézheti a Vezetői Számvitel tárgyban tanultakat is!)

- b. Hasonlítsa össze a módszereket, és az ön által megfelelőbbnek tartott módszerrel bontsa is fel az időszaki diszkont lebontásokat a két tényezőre!

4.7.feladat - Lépcsőzetes kamatozású ügyletek

A Pace Bank 2017. január 1-jén 100 000 ezer forint összeget folyósított 5 évre a Gyalog Kft-nek azzal, hogy az első két évben 2%, a következő 3 évben pedig 3% kamatot kell fizetnie. A törlesztés évente, minden év január 1-jén esedékes. A kalkuláció módja annuitás, az adós a futamidő alatt állandó 21.458 ezer forint törlesztőrészletet fizet.

Az ügyféllel megtárgyalt és általa is aláírt kalkuláció a következő:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke	Kamatláb
2017.01.01			- 100 000	100 000	
2018.01.01	100 000	2 000	21 458	80 542	2,00%
2019.01.01	80 542	1 611	21 458	60 695	2,00%
2020.01.01	60 695	1 821	21 458	41 059	3,00%
2021.01.01	41 059	1 232	21 458	20 833	3,00%
2022.01.01	20 833	625	21 458	0	3,00%

A Bank IFRS az alábbi kalkulációt készítette el:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke	Kamatláb
2017.01.01			- 100 000	100 000	
2018.01.01	100 000	2 392	21 458	80 934	2,39%
2019.01.01	80 934	1 936	21 458	61 412	2,39%
2020.01.01	61 412	1 469	21 458	41 423	2,39%
2021.01.01	41 423	991	21 458	20 956	2,39%
2022.01.01	20 956	501	21 458	0	2,39%

Feladat:

1. Indokolja meg a fenti hitelkonstrukció jogosultságát, előnyét – hátrányát a Bank, valamint az ügyfél szempontjából!
2. Magyarázza meg, hogy miért éppen 2,39% lett az EIR?

3. Határozza meg a diszkont teljes összegét a futamidő alatt, valamint a diszkont egyes időszakokra elszámolandó részét!
4. Könyvelje a kölcsönfolyósításhoz kötődő, valamint a kölcsön élettartama alatti valamennyi gazdasági eseményt, feltételezve, hogy minden pénzmozgás az esedékesség napján bekövetkezik! Az év végi időbeli elhatárolásokkal ne foglalkozzon!
5. Oldja meg a fenti feladatot úgy is, ha a megnövelt kamatláb egyben a törlesztőrészletet is megnöveli, s így az első két évben 20.000 ezer forintot, míg az utolsó három évben 22.499 ezer forintot törleszt az adós. Ekkor az ügyfél által ismert és elfogadott törlesztési ütemezés a következő:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke
2017.01.01			- 100 000	100 000
2018.01.01	100 000	2 000	20 000	82 000
2019.01.01	82 000	1 640	20 000	63 640
2020.01.01	63 640	1 909	22 499	43 051
2021.01.01	43 051	1 292	22 499	21 843
2022.01.01	21 843	655	22 499	0

A Bank IFRS modulja 2,4 %-os effektív kamatlábbal az alábbi kalkulációt készítette:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke
2017.01.01			- 100 000	100 000
2018.01.01	100 000	2 401	20 000	82 401
2019.01.01	82 401	1 979	20 000	64 380
2020.01.01	64 380	1 546	22 499	43 427
2021.01.01	43 427	1 043	22 499	21 971
2022.01.01	21 971	528	22 499	0

4.8.feladat – Változó kamatozású ügyletek #1

A Follow Bank ügyfeleinek jellemzően forintban nyújt változó kamatozású kölcsönöket. A Hope Kft. a kamatlábak csökkenésére számít, ezért ilyen kölcsönt vett fel 2017. január 1-én, 100.000 ezer forint összegben, mely öt évre szól, átárazódása az egyéves BUBOR változásához kötött, és minden évben az esedékességgel egy időben megtörténik. Az ügyletkötéskor a kamatláb 6%, a törlesztőrészlet fixen 23.741 ezer forint. Az ügyfél által elfogadott kalkuláció a következő:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke
2017.01.01			- 100 000	100 000
2018.01.01	100 000	6 000	23 741	82 259
2019.01.01	82 259	4 936	23 741	63 453
2020.01.01	63 453	3 807	23 741	43 520
2021.01.01	43 520	2 619	23 741	22 397
2022.01.01	22 397	1 344	23 741	0

Az első törlesztőrészlet esedékességekor a BUBOR csökkenése miatt az alkalmazandó kamatláb 5 %-ra csökkent. A kamatváltozás először a következő – második – esedékességkor fizetendő díjat módosítja, így az 23.199 ezer forintra csökken. Az ezt tükröző kalkuláció a következő:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke
2017.01.01			- 100 000	100 000
2018.01.01	100 000	6 000	23 741	82 259
2019.01.01	82 259	4 113	23 199	63 172
2020.01.01	63 172	3 159	23 199	43 132
2021.01.01	43 132	2 163	23 199	22 095
2022.01.01	22 095	1 105	23 199	0

Feladat:

1. Indokolja meg a fenti hitelkonstrukció jogosultságát, előnyét – hátrányát a Bank, valamint az ügyfél szempontjából!
2. Magyarázza meg, hogy miért nem szerepel a feladatban a szerződött kamatlábon kívül egyéb kamatláb?
3. Mennyi az EIR értéke? Befolyásolja-e az EIR értékét a szerződött kamatláb változása?
4. Könyvelje a kölcsönfolyósításhoz kötődő, valamint a kölcsön élettartama alatti valamennyi gazdasági eseményt, feltételezve, hogy minden pénzmozgás az esedékesség napján bekövetkezik! Az év végi időbeli elhatárolásokkal ne foglalkozzon, de vegye figyelembe, hogy 2019. január 1-jén már új kamatláb érvényes a szerződésben!
5. Oldja meg a feladatot úgy is, ha a Bank minden kamatváltozáskor a hátralévő tőke 0,5%-át az ügyfélre terheli kamatváltoztatási díjként!
6. Hogyan változna a kalkuláció, ha a kamatváltozás következtében nem csökkenne a fizetendő törlesztőrészlet?

4.9.feladat - Változó kamatozású ügyletek #2

A Gyűjtő Bank 2017. június 20-án 2 millió forint változó kamatozású, 5 évre szóló kölcsönt folyósít Gézengúz Gézának, aki évente 550.980 eFt megfizetésére köteles, mely a tőkét és a kamatot is tartalmazza. A kölcsön folyósításáért Gézengúz Géza 1% szerződéskötési díjat fizetett, a Bank pedig 1,5 % jutalékot adott az üzletkötőnek. A kölcsön évente át is árazódik, az átárazódás alapja az 1 éves BUBOR változása. Az első évben a kamatláb 4%, a második évtől ez 5%-ra nő, melynek következtében a törlesztőrészlet 561.469 ezer forintra emelkedik. A szerződés aláírásakor készített törlesztési ütemezés a következő:

Időpont	Névleges kamatlábbal, szerződéses feltételek szerint				
	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Díj	Záró tőke
2017.06.20		-	- 2 000 000	- 2 000 000	2 000 000
2018.06.20	2 000 000	80 000	470 980	550 980	1 529 020
2019.06.20	1 529 020	61 161	489 819	550 980	1 039 201
2020.06.20	1 039 201	41 568	509 412	550 980	529 789
2021.06.20	529 789	21 192	529 789	550 980	0

Az IFRS modul által készített kalkuláció, 3,79%-os effektív kamatlábbal számolva a következő:

Időpont	Effektív kamatlábbal					Diszkont lebontása
	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Díj	Záró tőke	
2017.06.20			- 2 010 000	- 2 010 000	2 010 000	
2018.06.20	2 010 000	76 153	474 827	550 980	1 535 173	3 847
2019.06.20	1 535 173	58 163	492 817	550 980	1 042 356	2 998
2020.06.20	1 042 356	39 492	511 488	550 980	530 867	2 076
2021.06.20	530 867	20 113	530 867	550 980	0	1 079

A Bank az átárazódásról értesítést küldött, mely szerint a hátralévő időre vonatkozó törlesztési ütemezés a következő:

Időpont	Névleges kamatlábbal, szerződéses feltételek szerint				
	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Díj	Záró tőke
2017.06.20	-	-	- 2 000 000	- 2 000 000	2 000 000
2018.06.20	2 000 000	80 000	470 980	550 980	1 529 020
2019.06.20	1 529 020	76 451	485 018	561 469	1 044 002
2020.06.20	1 044 002	52 200	509 269	561 469	534 733
2021.06.20	534 733	26 737	534 733	561 469	-

Az IFRS modul is leköveti a szerződéses törlesztőrészek változását, így az új effektív kamatláb 4,78% lett, a kalkuláció pedig a következőképp változott:

Időpont	Effektív kamatlábbal					Diszkont lebontása
	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Díj	Záró tőke	
2019.06.20	1 535 173	73 405	488 064	561 469	1 047 108	- 3 046
2020.06.20	1 047 108	50 208	511 261	561 469	535 847	- 1 992
2021.06.20	535 847	25 622	535 847	561 469	- 0	- 1 115

Feladat:

1. Indokolja meg a fenti hitelkonstrukció jogosultságát, előnyét – hátrányát a Bank, valamint az ügyfél szempontjából!
2. Magyarázza meg, hogy miért tér el már az induló EIR is a szerződött kamatlábtól? Magyarázza meg az eltérés irányát is!
3. Hogyan befolyásolja a kölcsön átárazódása a szerződés szerint fizetendő díjat? Hogyan hatott ez az EIR-re? Miért úgy változott az EIR, ahogyan a példában látható?
4. Könyvelje a kölcsönfolyósításhoz kötődő, valamint a kölcsön élettartama alatti valamennyi gazdasági eseményt, feltételezve, hogy minden pénzmozgás az esedékesség napján bekövetkezik! Az év végi időbeli elhatárolásokkal ne foglalkozzon, de vegye figyelembe a kamatlábváltozás hatását is!
5. Hogyan tudná figyelembe venni a Kontrolling osztály kérését a könyvvezetés során, mely szerint szükségük volna az EIR és a névleges kamat közötti különbség tényezőkénti meghatározására is? (Határozza meg e tényezőket, és számszerűsítse hatásukat!)
6. Oldja meg a feladatot úgy is, ha a Bank minden kamatváltozáskor a hátralévő szerződés szerinti tőke 1%-át az ügyfélre terheli kamatváltoztatási díjként!
7. Hogyan változna a kalkuláció, ha a kamatváltozás következtében nem nőne a fizetendő törlesztőrészlet?

4.10. feladat – Kamatmentes kölcsön

A Kicsi Bank 10.000 millió forint kölcsönt folyósított 2017. január 1-jén az Óriás Zrt.-nek. Óriás Zrt kamatmentesen, folyósítási és egyéb jutalékok nélkül köteles visszafizetni a kölcsönt. A törlesztőrészek évente, az év első napján esedékesek. A szerződés szerinti kalkuláció 4 törlesztést ír elő, minden alkalommal 2.500 millió forint összegben.

Kicsi Bank a piacon hasonló nagyságrendű, funkciójú, fedezetű, lejáratú hitelt az Óriás Zrt-vel azonos ügyfélminősítési kategóriába eső ügyfélnek általában 4% éves kamatlábon folyósít, amely így piaci kamatlábnak minősül. Kicsi Bank elkészítette a folyósított kölcsön kalkulációját a piaci kamatláb alapján (adatok millió Ft-ban):

	0	- 9 075		925	0		- 925
Időpont	Szerződött CF	DCF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Eltérés
2017.01.01	10 000	- 2 404	9 075		9 075	9 075	
2018.01.01	- 2 500	- 2 311	6 937	363	- 2 137	6 937	- 363
2019.01.01	- 2 500	- 2 222	4 715	277	- 2 223	4 715	- 277
2020.01.01	- 2 500	- 2 137	2 404	189	- 2 311	2 404	- 189
2021.01.01	- 2 500			96	- 2 404	0	- 96

Feladat:

1. Határozza meg, mekkora kamatbevételt könyvelne a Bank a folyósított kölcsön alapján a hazai számviteli előírások szerint!
2. Könyvelje a kölcsönfolyósításhoz kötődő, valamint a kölcsön élettartama alatti valamennyi gazdasági eseményt, feltételezve, hogy minden pénzmozgás az esedékesség napján bekövetkezik! Az év végi időbeli elhatárolásokkal ne foglalkozzon!
3. Miben térne el a megoldás akkor, ha a piaci kamatlábat a Bank teljes egészében a piacon megfigyelhető információk alapján határozta volna meg?
4. Mi változna a fenti elszámolásban, ha a Bank a hitel folyósításáért 1,5 % szerződéskötési díjat szedne Óriás Zrt-től?
5. Hogyan jelenne meg Óriás Zrt. könyveiben a fenti ügylet, ha
 - a. csak a 2,5 millió forintos törlesztőrészek megfizetésére kötelezett,
 - b. a törlesztőrészeket túl a folyósításkor a 1,5%-os szerződéskötési díjat is megfizetné.

Megoldás - 2. feladatpont:

Időpont	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (Diszkont)	3 Kezdeti Valós érték különbözet AIE	8 Kezdeti Valós érték különbözet	9 Kamat-bevétel
2017.01.01	- 10 000	10 000	- 925	925		
2018.01.01	2 500		363	- 363	363	- 363
2019.01.01	2 500		277	- 277	277	- 277
2020.01.01	2 500		189	- 189	189	- 189
2021.01.01	2 500	- 10 000	96	- 96	96	- 96

Megoldás - 3. feladatpont:

A kezdeti valós érték különbözet az első időszakban jelentkezne, míg a kamatbevételek később, a futamidő alatt.

4.11. feladat – Piaci kamatláb alatt nyújtott kölcsön #1

2019. január 1-jén 4 éves lejáratú, 100 millió forintos kölcsönt folyósított a Gazdag Bank a Startup Kft. részére. A Startup Kft. 6%-os piaci kamatláb helyett 2,5 %-os kamatot köteles fizetni. Az éves törlesztőrészlet 26.583 ezer forint.

A Gazdag Bank félévente zárja könyveit. AZ IFRS modul a következő kalkulációt mutatja:

Időpont	Effektív kamat szerződött kamatlábbal			Effektív kamat piaci kamatlábbal		
	Induló tőke	Kamat	Zárótőke	Induló tőke	Kamat	Zárótőke
2019.01.01			- 100 000			92 113
2020.01.01	100 000	2 500	24 083	92 113	5 527	71 057
2021.01.01	75 917	1 903	24 680	71 057	4 263	48 737
2022.01.01	51 237	1 281	25 302	48 737	2 924	25 078
2023.01.01	25 935	648	25 935	25 078	1 505	0

Feladat:

1. Hogyan határozta meg az IFRS modul a piaci kamatlábbal számított kalkuláció induló (2019. január 1-jei) tőkét? Végezze el a számítást ön is!

2. Könyvelje a hitellel kapcsolatos gazdasági eseményeket a fenti kalkulációs táblák adatainak figyelembe vételével, ha
 - a. a piaci kamatláb egyértelműen megfigyelhető a piacon
 - b. a piaci kamatláb meghatározása során a Bank figyelembe vette az ügyfél hitelminősítését és az annak során alkalmazott árazást, és a kezdeti valós érték különbözetet a futamidő alatt az effektív kamattal arányosan realizálja?
 - c. Fogalmazza meg véleményét az alkalmazott megoldásról a fenti feloldási algoritmus függvényében!
3. Milyen feloldási módszert alkalmazhatna még a b. pont esetén? Milyen következménnyel járna ez a megoldás?

4.12. feladat – Piaci kamatláb alatt nyújtott kölcsön #2

A Nano Bank 40 millió forint kölcsönt folyósított 2017. március 31-én a Giga Zrt-nek, 3%-os kamatláb mellett, miközben a piaci kamatláb 7% volt. Giga Zrt. 3 év alatt, évi 14.414 ezer forintos törlesztőrészletet köteles fizetni. Nano Bank kalkulációja a következő:

Időpont	EIR kamatlábbal					Piaci kamatlábbal				
	Induló tőke	Kamat	Tőke	Díj	Záró tőke	Induló tőke	Kamat	Tőke	Díj	Záró tőke
2017.03.31			-40 000	- 40 000	40 000			-37 828	- 37 828	37 828
2018.03.31	40 000	1 600	12 814	14 414	27 186	37 828	2 648	11 766	14 414	26 062
2019.03.31	27 186	1 087	13 327	14 414	13 859	26 062	1 824	12 590	14 414	13 471
2020.03.31	13 859	556	13 859	14 414	0	13 471	943	13 471	14 414	0

Feladat:

1. Hogyan határozta meg az IFRS modul a piaci kamatlábbal számított kalkuláció induló tőkét? Végezze el a számítást ön is!
2. Miért számította ki ezt az induló összeget a Bank? Mi a teendő a két tőke különbözetével?
3. Könyvelje a hitellel kapcsolatos gazdasági eseményeket a fenti kalkulációs táblák adatainak figyelembe vételével, ha
 - a. a piaci kamatláb az effektív kamatláb jó becslését jelenti, s a piacon megfigyelhető!
 - b. a piaci kamatláb az effektív kamatláb jó becslését jelenti, de meghatározásához a piacon megfigyelhető inputokon kívül a bank saját belső információi és felépített modelljei voltak szükségesek!
4. Mi a véleménye a fenti megoldásról? Értékelje azt a Bank szempontjából, valamint a Bank beszámolóját olvasók szempontjából!
5. Mi volna a helyzet, ha a 4%-os szerződött kamat helyett a piaci kamat csak 2,5%-os volna?

4.13. feladat - Szerződésmódosítások kezelése #1

A Fortune Bank 100 millió forint ötéves kölcsönt folyósít 2017. január 1-jén a Lucky Zrt-nek. A kölcsön névleges kamatlába 6%, a kamatszámítás során minden évre azonos kamatlábat határoztak meg, az évek hosszától függetlenül. A kölcsön törlesztőrészleteit – melyek esedékessége minden év első napja – annuitással határozták meg. A Bank a folyósítással egyidejűleg megterhelte a Lucky Zrt. számláját 1% szerződéskötési díjjal. A törlesztőrészletek összege 23.740 ezer forint. A Bank IFRS modulja alapján az EIR = 6,37%, s az ennek alapján készített kalkuláció a következő:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke	EIR
2017.01.01			- 99 000	99 000	
2018.01.01	99 000	6 305	23 740	81 565	6,37%
2019.01.01	81 565	5 194	23 740	63 020	6,37%
2020.01.01	63 020	4 013	23 740	43 293	6,37%
2021.01.01	43 293	2 765	23 740	22 318	6,39%
2022.01.01	22 318	1 421	23 740	0	6,37%

Feladat:

1. Oldja meg a feladatot úgy, hogy
 - a. 3. év végén az eredeti tőkeösszeg 30%-át előtörleszti az adós, a futamidő nem változik, a következő évi törlesztés változatlan, az utolsó évben az adós épp annyit törleszt, hogy megszűnjön a tartozása. A törlesztési ütemezés ennek következtében az alábbi lesz:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke	DF	DCF
2017.01.01			- 100 000	100 000		
2018.01.01	100 000	6 000	23 740	82 260		
2019.01.01	82 260	4 936	23 740	63 456		
2020.01.01	63 456	3 807	33 807	33 457	0,9401	31 782
2021.01.01	33 457	2 007	23 740	11 724	0,8837	20 978
2022.01.01	11 724	703	12 428	0	0,8307	10 324

- b. a 3. év végén az eredeti tőkeösszeg 30%-át előtörleszti az adós, a futamidő nem változik, a törlesztőrészek a hátralévő két időszakra egyformán csökkennek. A kalkuláció a névleges kamatláb alapján a következő módon változik:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke	DF	DCF
2017.01.01			- 100 000,00	100 000,00		
2018.01.01	100 000,00	6 000,00	23 740,00	82 260,00		
2019.01.01	82 260,00	4 936,00	23 740,00	63 456,00		
2020.01.01	63 456,00	3 807,36	33 807,36	33 456,00	0,940130061	31 783
2021.01.01	33 456,00	2 007,36	18 248,14	17 215,22	0,883844532	16 129
2022.01.01	17 215,22	1 032,91	18 248,14	0	0,830928814	15 163

A fenti módosítások egyike sem eredményez új szerződést a Bank számviteli politikája szerint.

Megoldás – 1. feladatpont a. része:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke
2017.01.01			- 99 000	99 000
2018.01.01	99 000	6 305	23 740	81 565
2019.01.01	81 565	5 194	23 740	63 020
2020.01.01	63 093	4 018	33 807	33 303
2021.01.01	33 297	2 126	23 740	11 683
2022.01.01	11 684	744	12 428	0

Könyvelés:

Időpont	18 455	0	0	-17 455	-1 000
	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (szerződött összeg)	1 Ügyfelekkel szembeni követelés (Diszkont)	9 Kapott kamatok (névleges kamat)	9 Kapott kamatok (diszkont lebontása)
2017.01.01	- 99 000	100 000	- 1 000		
2018.01.01	23 740	- 17 740	305	- 6 000	- 305
2019.01.01	23 740	- 18 804	258	- 4 936	- 258
2019.01.01			73		- 73
2020.01.01	33 807	- 30 000	206	- 3 807	- 206
2021.01.01	23 740	- 21 733	119	- 2 007	- 119
2022.01.01	12 428	- 11 724	40	- 704	- 40

4.14. feladat - Szerződés módosítások kezelése #2

A Flexi Bank ötéves kölcsönt folyósított 2017. január 1-jén a Hesitate Kft-nek, 80 millió forint összegben, fix kamatozással, 1% szerződéskötési díj megfizetése mellett. A Kft-nek a 3. évtől kezdve joga van a szerződés előtörlesztésére, a futamidő rövidítésére, valamint hosszabbítására is. A törlesztés évente egy összegben esedékes.

Az eredeti – öt évre szóló – kalkulációt a névleges 5%-os kamatláb alapján, a következő táblázat tartalmazza, éves 18.478 eFt-os törlesztés mellett:

Időpont	Szerződött CF	Induló tőke	Szerződött kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke
2017.01.01	- 80 000			- 80 000	80 000
2017.01.01		80 000			80 000
2018.01.01	18 478	80 000	4 000	14 478	65 522
2019.01.01	18 478	65 522	3 276	15 202	50 320
2020.01.01	18 478	50 320	2 516	15 962	34 358
2021.01.01	18 478	34 358	1 718	16 760	17 598
2022.01.01	18 478	17 598	880	17 598	0

A fentiek alapján az IFRS modul a következőképp kalkulált:

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Diszkont lebontása
2017.01.01	- 80 000			- 80 000	80 000	
2017.01.01	1 000	80 000	-	1 000	79 000	
2018.01.01	18 478	79 000	4 309	14 169	64 831	309
2019.01.01	18 478	64 831	3 536	14 942	49 890	260
2020.01.01	18 478	49 890	2 721	15 757	34 133	205
2021.01.01	18 478	34 133	1 867	16 611	17 522	149
2022.01.01	18 478	17 522	956	17 522	0	76

Feladat:

- Oldja meg a feladatot úgy, hogy 2020. január 1-jén a Hesitate Kft az Adóhivataltól visszakapott 8.000 eFt áfa összegét előtörlesztésre használja, a futamidő nem változik, a következő évi törlesztések azonos összegben csökkennek, és továbbra is egyenlők maradnak. A törlesztési ütemezés ennek következtében az alábbi lesz:

Időpont	Szerződött CF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke
2017.01.01	- 80 000			- 80 000	80 000
2017.01.01		80 000			80 000
2018.01.01	18 478	80 000	4 000	14 478	65 522

2019.01.01	18 478	65 522	3 276	15 202	50 320
2020.01.01	26 478	50 320	2 516	23 962	26 358
2021.01.01	14 176	26 358	1 318	12 858	13 501
2022.01.01	14 176	13 501	675	13 501	0

Az új ütemezés az IFRS-modulban a következőképp jelenik meg:

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Diszkont lebontása
2017.01.01	- 80 000			- 80 000	80 000	
2017.01.01	1 000	80 000		1 000	79 000	
2018.01.01	18 478	79 000	4 309	14 169	64 831	309
2019.01.01	18 478	64 831	3 536	14 942	49 890	260
2019.01.01		49 890		- 53	49 943	53
2020.01.01	26 478	49 943	2 724	23 754	26 189	208
2021.01.01	14 176	26 189	1 429	12 747	13 442	111
2022.01.01	14 176	13 442	733	13 442	0	58

Ha a Bank a szerződésmódosítás következtében új szerződésnek minősítené az ügyletet, akkor az IFRS kalkuláció 5,52 %-os kamatláb mellett a következő volna:

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Diszkont lebontása
2017.01.01	- 80 000			- 80 000	80 000	309
2017.01.01	1 000	80 000		1 000	79 000	260
2018.01.01	18 478	79 000	4 309	14 169	64 831	235
2019.01.01	18 478	64 831	3 536	14 942	49 890	129
2020.01.01	26 478	49 890	2 751	23 727	26 163	66
2021.01.01	14 176	26 163	1 447	12 729	13 435	309
2022.01.01	14 176	13 435	741	13 435	0	260

- Miért fordulhat elő, hogy egy adott kölcsönkövetelés módosítása esetén a Bank a kölcsön kivezetése és új követelés könyvelése mellett dönt? Mikor van/lehet ennek jelentősége?
- Mi a fő különbség a kétféle megoldás (eredeti versus új kölcsön) között? Hasonlítsa össze a fizetendő törlesztőrészek összegét az egyes megoldások esetén! Hasonlítsa össze az effektív kamatlábat is!
- Előfordulhat-e, hogy annak ellenére, hogy a szerződésmódosítás következtében megmarad az eredeti követelés, megváltozik az EIR? Mondjon erre példát!
- Könyvelje az egyes eseteket mind a két megközelítés szerint! (eredeti versus új kölcsön)
- Technikailag mit jelenthet a kölcsön kivezetése a Bank számára? Szükséges-e könyvelnie a kölcsön kivezetését és újra rögzítését főkönyvileg, vagy legalább analitikusan? El tud-e képzelni más megoldást?

5. Értékvesztés és céltartalék-képzés

5.1. feladat – Évközi értékvesztés-képzés

Az Impaired Bank egyik hitelére vonatkozóan a következő értékvesztés-állományokat határozta meg az egymást követő értékelési időpontokban:

Időpont	Értékvesztés állománya	Eredményhatás
10.30	100	
12.31	140	
01.31	160	
02.28	110	
03.31	150	

Feladat:

1. Határozza meg az eredményhatás összegét és a ráfordításra/bevételre való hatását az egyes értékelési időpontokban!
2. Milyen egyszerűsített módszerrel érhető el a fenti megoldás? Van-e ennek valamilyen hátránya?

Megoldás – 1. feladatpont:

Időpont	Értékvesztés állománya	Eredményhatás
10.30	100	ráfordítás + 100
12.31	140	ráfordítás + 40
01.31	160	ráfordítás + 20
02.28	110	ráfordítás – 20 / bevétel + 30
03.31	150	bevétel – 30 / ráfordítás + 10

Megoldás – 2. feladatpont:

Minden hónapban visszakönyveljük (sztornózzuk) az előző időszakai értékvesztést, és könyveljük az új ráfordítást, így év közben mindenképp jól dolgozunk majd. Évváltásnál ez nem működik.

5.2.feladat – Értékvesztés

A Loan Bank 2015. november 10-én 10.000 ezer forint összegben folyósított kölcsönt a Credit Zrt. részére. A Bank 2% szerződéskötési díjjal terhelte be a Credit Zrt. általa vezetett pénzforgalmi számláját, valamint az ügylet létrejötte érdekében 4% üzletszerzési jutalékot fizetett ki a Broker Kft-nek. A kölcsön után évente 6% kamat fizetendő, félévente a kölcsön folyósításával azonos napon. A félévente fizetendő részlet 1.846 eFt, mely magában foglalja a tőke- és kamattörlesztést is.

A szerződés szerinti, valamint az IFRS modul által készített kalkuláció – 4,87 %-os EIR-t alkalmazva – az alábbi táblázatban található:

Idő-pont	névleges kamatlábbal, szerződéses feltételek szerint					Effektív kamatlábbal				
	Induló tőke	Kamat	Tőke	Díj	Záró tőke	Induló tőke	Kamat	Tőke	Díj	Záró tőke
2015. 11.10			- 10 000	-10 000	10 000			-10 200	- 10 200	10 200
2016. 05.10	10 000	299	1 547	1 846	8 453	10 200	245	1 601	1 846	8 599
2016. 11.10	8 453	256	1 590	1 846	6 863	8 599	209	1 637	1 846	6 961
2017. 05.10	6 863	204	1 642	1 846	5 221	6 961	166	1 680	1 846	5 281
2017. 11.10	5 221	158	1 688	1 846	3 533	5 281	128	1 718	1 846	3 563
2018. 05.10	3 533	105	1 741	1 846	1 792	3 563	85	1 761	1 846	1 802
2018. 11.10	1 792	54	1 792	1 846	-0	1 802	44	1 802	1 846	0

A Bank 2017. november 10-én megállapítja, hogy a jövőbeni törlesztőrészek veszélybe kerültek, ezért megbecsli a szerződés jövőbeni várható pénzáramait, valamint megállapítja ezek EIR-rel számított jelenértékét a következők szerint:

	- 863		- 954
CF kalkuláció	CF	Diszkont faktor	DCF
2017.11.10	- 3 563	1,00	- 3 563,35
2018.06.30	1 500	0,98	1 465,05
2018.09.30	1 200	0,95	1 144,28

Feladat:

1. Magyarázza meg, hogy miért tér el az effektív kamatláb a szerződött kamatlábtól? Támassa alá az eltérés irányát is!

2. Könyvelje a gazdasági eseményeket a következő feltételezések mentén:

- A Bank a folyósított kölcsön hitelkockázat növekedését a futamidő alatt nem állapítja meg, az éven belüli bedőlési valószínűség (PD) azonban évente csökken, rendre: 0,5%; 0,4% és 0,3%, a várható veszteség aránya (LGD) pedig 20%.
- A Bank 2017. november 10-én megállapítja, hogy a hitelkockázat jelentősen megnövekedett, ezért megbecsüli a szerződés jövőbeni pénzáramait a feladatban fent megadott értékekkel azonosan. (A korábbi időszakban a 2.a. pontban leírtak érvényesültek.)
- Miben térne el a megoldás, ha a Bank 2017. november 10-én megállapítaná, hogy a hitel nem teljesítőnek minősül, de a várható pénzáramokat ez nem módosítja. (A korábbi időszakban az előző. pontban leírtak érvényesültek.) Technikailag hogyan képzelhető el leggyorsabban a megoldás?

Megoldás – 2. feladatpont b. része:

Idő-pont	1 Kölcsön-követelés	1. Kölcsön-követelés - Diszkont	1 Kölcsön-követelés ÉV	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	3 / 4 Giro	9 Kamat-bevétel	9 Kamat-bevétel - diszkont lebontása	8 ÉV ráfordítás
2015. 11.10.	10 200	200		- 9 800	- 400			
2016. 05.10.	- 1 601	- 54		1 846		- 299	54	
2016. 11.10.	- 1 637	- 47	- 7	1 846		- 256	47	7
2017. 05.10.	- 1 680	- 38	2	1 846		- 204	38	- 2
2017. 11.10.	- 1 718	- 30	- 949	1 846		- 158	30	949
2018. 05.10.	- 1 761	- 20		1 846		- 105	20	
2018. 11.10.	- 1 802	- 10	954	1 846		- 54	10	- 954

Megoldás – 2. feladatpont c. része:

Év utáni kintlévőség	$3563-954 = 2\ 609$		
Kamattal növelve	$2609 + 62 = 2\ 672$	62	kamat
Törlesztés	1 500	1 438	tőke
Záró	$2672-1500 = 1\ 172$		
Kamattal növelve	$1172 + 28 = 1\ 200$	28	kamat
Megfizetve	1 200	1 172	tőke
Záró	$1200-1200 = 0$		

5.3.feladat – Kamatrealizálás és értékvesztés

A Stage Bank az alábbi IFRS-kalkulációjú hitelt folyósította egyik ügyfelének:

Effektív kamatláb: 6,37%

		19 698	19 698	
Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke
2017.01.01			- 99 000	99 000
2018.01.01	99 000	6 305	23 740	81 565
2019.01.01	81 565	5 194	23 740	63 020
2020.01.01	63 020	4 013	23 740	43 293
2021.01.01	43 293	2 765	23 740	22 318
2022.01.01	22 318	1 421	23 740	0

2020. január 1-jén megállapította, hogy a követelés nem teljesítőnek minősül, s így Stage 3 besorolást kapott. Az értékvesztés mértéke ekkor 20% volt.

Feladat:

1. Határozza meg a 2021. január 1-jén könyvelendő effektív kamatot kétféleképpen is, annak fényében, hogy a Stage 3 besorolású ügyletek esetén már csak a nettó kintlévőségre megengedett a kamat realizálása.
2. Könyvelje a kölcsön teljes gazdasági eseménysorát a fentiek függvényében!

5.4.feladat Értékvesztés – devizás és devizaalapú ügyletek

A Prudent Bank egyik ügyfelével szembeni jövőben esedékes követelése 1.000 Euro, amely könyvekben 300 Ft/Eur árfolyamon szerepel. A hóvégi MNB-árfolyam 305 Ft/Eur. Az értékvesztés mértéke 20%. A következő hónapban esedékessé válik 100 Euro tőketartozás, az esedékesség napján az eladási árfolyam 310 Ft/Eur, MNB árfolyam 306 Ft/Eur. A következő hóvégi MNB-árfolyam 307 Ft/Eur. Az értékvesztés mértéke nem változik, továbbra is 20%.

Feladat:

1. Könyvelje a kapcsolódó tételeket, feltételezve, hogy a követelés annak pénzügyi teljesítéséig devizában kerül kimutatásra!
2. Könyvelje a kapcsolódó tételeket, feltételezve, hogy a követelés annak esedékességéig devizában kerül kimutatásra, onnan kezdve forintban áll fenn!

5.5.feladat – Értékvesztés devizás követelésekre – követő időszakok

Előző év végén az értékvesztés állománya 1.000 EUR volt, könyv szerinti árfolyama 315 Ft/EUR, az első képzés éppen december 31-én történt.

Következő év január 31-én az értékvesztés állománya 200 EUR-ral nőtt, a január 31-i árfolyam 320 Ft/EUR, a képzést a társaság a fordulónapi árfolyamon végzi el.

Február 28-án az értékvesztés állománya 800 EUR, a napi árfolyam 317 Ft/EUR.

Feladat:

1. Könyvelje a kapcsolódó tételeket, feltételezve, hogy a követelés annak pénzügyi teljesítéséig devizában kerül kimutatásra!

6. Aktív oldali pénzügyi tevékenység – értékpapírok

6.1.feladat – Kötvényvásárlás #1

A Mágán Bank saját célra vásárol 30 ezer darab, 5.000 Ft névértékű, 3,5%-os kamatozású értékpapírt, melyet 2017. március 20-án bocsátottak ki. Kamatfizetés évente, a kibocsátással megegyező napon. A fix kamatozás miatt a papír megfelel az SPPI teszten, a Bank pedig a futamidő egésze alatt a kamatok beszedésére törekszik, lejárat előtti értékesítést nem tervez.

Feladat:

- Magyarázza meg, hogy miért térhet el az évente fizetendő kamat összege a különböző esetekben? Miért tér el az effektív kamatláb, ha nincsenek a kölcsönfolyósításnál megismert amortizált bekerülési értékbe beépülő tranzakciós költségek? Adja meg válaszait, ha a vásárlás
 - a kibocsátás napján, névértéken történt, és a kamatszámítás során a ténylegesen eltelt napok számát és 365 napos éveket vesz figyelembe a kibocsátó.
 2017. június 20-án, 5.100 Ft/db áron történt, és a kamatszámítás során a ténylegesen eltelt napok számát és 365 napos éveket vesz figyelembe a kibocsátó.
 2017. június 20-án, 5.030 Ft/db áron történt, és a kamatszámítás során a ténylegesen eltelt napok számát és 365 napos éveket vesz figyelembe a kibocsátó.
- Könyvelje a fenti eseteket, feltételezve, hogy a Bank a bekerülési értékben foglalt kamatot elkülönítetten szeretné bemutatni, s minden esemény az előre jelzett időpontban bekövetkezik. Az elhatárolásokkal ebben a pontban ne foglalkozzon!
- Könyvelje az 1. c) esetet úgy, hogy elvégzi az év végi elhatárolásokat is!
- Könyvelje az 1. b) esetet úgy, hogy 2019. június 20-án értékesít 1.000 db-ot a kötvényeiből, az eladási ár 5.120 Ft/db. Hogyan hat az értékesítés az értékelés módjára? Válaszát indokolja is!
- A kötvényvásárlásról szóló ügylet kötési időpontja 2 munkanappal megelőzi a teljesítés napját. Milyen feladatai vannak ebben az esetben a kötésnapon a Banknak? Van-e/lehet-e/kell-e könyvelnie ezen a napon? Mitől függ, hogy mi a helyes válasz?

Segédtablák:

Kamatfizetés:

Időpont	365 napos évvel	360 napos évvel
2018.03.20	5 250 000	5 322 917
2019.03.20	5 250 000	5 322 917
2020.03.20	5 264 384	5 337 500

Effektív kamat kalkulációk:

a) eset – 365 napos évek

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.03.20	- 150 000 000			150 000 000
2018.03.20	5 250 000	150 000 000	5 249 919	149 999 919
2019.03.20	5 250 000	149 999 919	5 249 917	149 999 836
2020.03.20	5 264 384	149 999 836	5 264 548	150 000 000
2020.03.20	150 000 000	150 000 000		0

b) eset – 365 napos évek, június 20-i vásárlás, prémium

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.06.20	- 153 000 000			153 000 000
2018.03.20	5 250 000	153 000 000	3 495 412	151 245 412
2019.03.20	5 250 000	151 245 412	4 637 454	150 632 866
2020.03.20	5 264 384	150 632 866	4 631 518	150 000 000
2020.03.20	150 000 000	150 000 000		0

c) eset - 365 napos évek, június 20-i vásárlás, diszkont

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.06.20	- 150 900 000			150 900 000
2018.03.20	5 250 000	150 900 000	4 050 581	149 700 581
2019.03.20	5 250 000	149 700 581	5 396 724	149 847 305
2020.03.20	5 264 384	149 847 305	5 417 079	150 000 000
2020.03.20	150 000 000	150 000 000		0

3.feladatpont, elhatárolás:

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.06.20	- 150 900 000			150 900 000
2017.12.31		150 900 000	2 867 383	153 767 383
2018.03.20	5 250 000	153 767 383	1 183 199	149 700 581
2018.12.31		149 700 581	4 212 405	153 912 986
2019.03.20	5 250 000	153 912 986	1 184 319	149 847 305
2019.12.31		149 847 305	4 216 534	154 063 839
2020.03.20	5 264 384	154 063 839	1 200 545	150 000 000
2020.03.20	150 000 000	150 000 000		0

4.feladatpont, idő előtti értékesítés:

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.06.20	- 153 000 000			153 000 000
2018.03.20	5 250 000	153 000 000	3 495 412	151 245 412
2018.06.20		151 245 412	1 155 724	152 401 135
2018.06.20	50 800 378	152 401 135		101 600 757
2019.03.20	3 500 000	101 600 757	2 321 153	100 421 910
2020.03.20	3 509 589	100 421 910	3 087 678	100 000 000
2020.03.20	100 000 000	100 000 000		0

6.2. feladat – Kötvényvásárlás #2

A Supernova Bank saját célra vásárol 400 ezer darab, 1.000 Ft névértékű, 5%-os kamatozású értékpapírt, melyet 2017. június 30-án bocsátottak ki. Kamatfizetés évente, a kibocsátással megegyező napon. A fix kamatozás miatt a papír megfelel az SPPI teszten, a Bank pedig a futamidő egésze alatt a kamatok beszedésére törekszik, lejárat előtti értékesítést nem tervez.

Feladat:

- Magyarázza meg, hogy miért térhet el az évente fizetendő kamat összege a különböző esetekben? Miért tér el az effektív kamatláb, ha nincsenek a kölcsönfolyósításnál megismert amortizált bekerülési értékbe beépülő tranzakciós költségek? Adja meg válaszait, ha a vásárlás
 - a kibocsátás napján, névértéken történt, és a kamatszámítás során a ténylegesen eltelt napok számát és 365 napos éveket vesz figyelembe a kibocsátó.
 2017. december 31-én, 1.040 Ft/db áron történt, és a kamatszámítás során a ténylegesen eltelt napok számát és 365 napos éveket vesz figyelembe a kibocsátó.
 2017. december 31-én, 1.020 Ft/db áron történt, és a kamatszámítás során a ténylegesen eltelt napok számát és 365 napos éveket vesz figyelembe a kibocsátó.
- Könyvelje a fenti eseteket, feltételezve, hogy a Bank a bekerülési értékben foglalt kamatot elkülönítetten szeretné bemutatni, s minden esemény az előre jelzett időpontban bekövetkezik. Az elhatárolásokkal ebben a pontban ne foglalkozzon!
- Könyvelje az 1. b) esetet úgy, hogy elvégzi az év végi elhatárolásokat is!
- Könyvelje az 1. c) esetet úgy, hogy 2018. szeptember 30-án értékesít 4.000 db-ot a kötvényeiből, az eladási ár 1.015 Ft/db. Hogyan hat az értékesítés az értékelés módjára? Válaszát indokolja is!
- A kötvényeladásról szóló ügylet kötési időpontja 2 munkanappal megelőzi a teljesítés napját. Milyen feladatai vannak ebben az esetben a kötésnapon a Banknak? Van-e/lehet-e/kell-e könyvelnie ezen a napon? Mitől függ, hogy hogyan jár el a Bank?

6. Oldja meg úgy is az a) esetet, hogy figyelembe veszi a vásárláskor fizetendő 1% tranzakciós jutalékot is.
7. Oldja meg úgy is a b) esetet, hogy figyelembe veszi a vásárláskor fizetendő 1% tranzakciós jutalékot is.

Segéd táblák - Kamatfizetés:

Időpont	365 napos évvel	360 napos évvel
2018.06.30	20 000 000	20 277 778
2019.06.30	20 000 000	20 277 778
2020.06.30	20 054 795	20 333 333
2021.06.30	20 000 000	20 277 778

Effektív kamat kalkulációk:

a) eset – 365 napos évek

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.06.30	- 400 000 000			400 000 000
2018.06.30	20 000 000	400 000 000	19 999 672	399 999 672
2019.06.30	20 000 000	399 999 672	19 999 656	399 999 328
2020.06.30	20 054 795	399 999 328	20 055 783	400 000 317
2021.06.30	20 000 000	400 000 317	19 999 683	400 000 000
2021.06.30	400 000 000	400 000 000		0

b) eset – 365 napos évek, december 31-i vásárlás, prémium

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.12.31	- 416 000 000			416 000 000
2018.06.30	20 000 000	416 000 000	9 229 506	405 229 506
2019.06.30	20 000 000	405 229 506	18 334 590	403 564 096
2020.06.30	20 054 795	403 564 096	18 310 382	401 819 683
2021.06.30	20 000 000	401 819 683	18 180 317	400 000 000
2021.06.30	400 000 000	400 000 000		0

c) eset - 365 napos évek, december 31-i vásárlás, diszkont

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.12.31	- 408 000 000			408 000 000
2018.06.30	20 000 000	408 000 000	10 300 128	398 300 128
2019.06.30	20 000 000	398 300 128	20 537 394	398 837 522
2020.06.30	20 054 795	398 837 522	20 622 879	399 405 607
2021.06.30	20 000 000	399 405 607	20 594 394	400 000 000
2021.06.30	400 000 000	400 000 000		0

3. feladatpont, elhatárolás:

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.12.31	- 416 000 000			416 000 000
2017.12.31		416 000 000		416 000 000
2018.06.30	20 000 000	416 000 000	9 229 506	405 229 506
2018.12.31		405 229 506	9 141 231	414 370 737
2019.06.30	20 000 000	414 370 737	9 193 359	403 564 096
2019.12.31		403 564 096	9 103 663	412 667 759
2020.06.30	20 054 795	412 667 759	9 206 719	401 819 683
2020.12.31		401 819 683	9 064 312	410 883 995
2021.06.30	20 000 000	410 883 995	9 116 005	400 000 000
2021.06.30	400 000 000	400 000 000		

4. feladatpont, lejárat előtti értékesítés:

Darabszám	Névérték	Névleges kamat	DPR	Könyv szerinti érték
400 000 db	400 000 000	5 041 096	- 1 661 342	403 379 754
4 000 db	4 000 000	50 411	- 16 613	4 033 798
396 000 db	396 000 000	4 990 685	- 1 644 729	399 345 956

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.12.31	- 408 000 000			408 000 000
2018.06.30	20 000 000	408 000 000	10 300 128	398 300 128
2018.09.30		398 300 128	5 079 626	403 379 754
2018.09.30	4 033 798	403 379 754		399 345 956

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2019.06.30	19 800 000	399 345 956	15 303 191	394 849 147
2020.06.30	19 854 247	394 849 147	20 416 650	395 411 550
2021.06.30	19 800 000	395 411 550	20 388 450	396 000 000
2021.06.30	396 000 000	396 000 000		0

6. feladatpont, vásárlási jutalék, vásárlás kibocsátáskor:

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.06.30	- 404 000 000			404 000 000
2018.06.30	20 000 000	404 000 000	19 068 467	403 068 467
2019.06.30	20 000 000	403 068 467	19 024 499	402 092 966
2020.06.30	20 054 795	402 092 966	19 031 664	401 069 835
2021.06.30	20 000 000	401 069 835	18 930 165	400 000 000
2021.06.30	400 000 000	400 000 000		0

7. feladatpont, vásárlási jutalék, vásárlás december 31-én, prémiummal:

Időpont	CF	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.12.31	- 420 160 000			420 160 000
2018.06.30	20 000 000	420 160 000	8 665 194	408 825 194
2019.06.30	20 000 000	408 825 194	17 180 860	406 006 054
2020.06.30	20 054 795	406 006 054	17 110 104	403 061 364
2021.06.30	20 000 000	403 061 364	16 938 637	400 000 000
2021.06.30	400 000 000	400 000 000		0

6.3. feladat – Kamatozó értékpapírok – Értékelés eljárások

A Security Bank a SEC-20170401-A értékpapírból két időpontban is vásárolt, majd később értékesített is. A gazdasági események adatait az alábbi táblázat foglalja össze:

Értékpapír jellemzői	1. beszerzés	2. beszerzés	Értékesítés
Névérték (Ft/db)	10 000	10 000	10 000
Kibocsátás	2017.04.01	2017.04.01	2017.04.01
Lejárat	2019.03.31	2019.03.31	2019.03.31
Névleges kamatláb	3,00%	3,00%	3,00%
Beszerezett/értékesített mennyiség (db)	1 000	2 000	1 400

Értékpapír jellemzői	1. beszerzés	2. beszerzés	Értékesítés
Beszerzés/eladás időpontja	2017.04.01	2017.06.30	2017.09.30
Vételár (Ft/db) vagy Eladási ár (Ft/db)	10 200	10 220	10 200
Vételárban foglalt kamat /Eladásig járó kamat (Ft/db)		74	
Vételárban foglalt diszkont/prémium (Ft/db)	200	146	

A Bank megállapította, hogy a papírok megfelelnek az SPPI teszten, s meghatározta, hogy üzleti modellje ezen papírra vonatkozóan a futamidő alatti kamatok, valamint a tőke beszedése. Az 1. beszerzésből származó 1.000 db-ra vonatkozóan az IFRS modul 1,97%-os EIR-t határozott meg, s a kapcsolódó kalkuláció a következő:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke
2017.04.01			- 10 200 000	10 200 000
2017.06.30	10 200 000	49 192		10 249 192
2017.09.30	10 249 192	50 530		10 299 722
2017.12.31	10 299 722	50 779		10 350 502
2018.03.31	10 350 502	49 918		10 400 420
2018.04.01	10 400 420	556	300 000	10 100 976
2018.12.31	10 100 976	149 041		10 250 016
2019.03.31	10 250 016	49 433		10 299 449
2019.04.01	10 299 449	551	10 300 000	0

A 2. beszerzésből származó 2.000 db kötvényre vonatkozó IFRS-kalkuláció 2,14%-os EIR-rel számolva az alábbi:

Időpont	Induló tőke	Kamat	Törlesztés	Záró tőke
2017.04.01				
2017.06.30			- 20 440 000	20 440 000
2017.09.30	20 440 000	109 338		20 549 338
2017.12.31	20 549 338	109 923		20 659 260
2018.03.31	20 659 260	108 102		20 767 362
2018.04.01	20 767 362	1 204	600 000	20 168 566
2018.12.31	20 168 566	323 015		20 491 581
2019.03.31	20 491 581	107 224		20 598 806
2019.04.01	20 598 806	1 195	20 600 000	0

Feladat:

1. Határozza meg az 1. beszerzésből származó 1.000 db kötvény könyv szerinti értékét, névérték, névleges kamat és DPR bontásban az értékesítés napjára vonatkozóan!

2. Határozza meg ugyanezt a 2. beszerzésből származó 2.000 db értékpapírra is!
3. Határozza meg az értékesített 1.400 db kötvény könyv szerinti értékét
 - a. FIFO eljárással.
 - b. átlagárral.
4. Könyvelje a kötvénnyel kapcsolatos összes gazdasági eseményt a FIFO elv alkalmazásával (vásárlások, értékesítés, megtartott papírral kapcsolatos események)!

Megoldás - 1. feladatpont:

1. beszerzésből származó papírok ABÉ = 10.299,7 Ft/db = 10.000 névérték + 149,6 névleges kamat + 150,4 DPR = 10.200 beszerzési ár + 99,7 IFRS 9 kamatbevétel

Megoldás - 2. feladatpont:

2. beszerzésből származó papírok ABÉ = 10.274,7 Ft/db = 10.000 névérték + 149,6 névleges kamat + 125,4 DPR = 10.220 beszerzési ár + 54,7 IFRS 9 kamatbevétel

Megoldás - 3. feladatpont:

Az értékesített 1.400 db kötvény könyv szerinti értéke

- a. FIFO eljárással:
 - i. teljes 1. beszerzés eladásra kerül: $1.000 \cdot 10.299,7 = 10.299.722$ és
 - ii. 400 db a 2. beszerzésből: $400 \cdot 10.274,7 = 4.109.868$
 - iii. együtt 14.409.590

Az események magyarázata:

Sorszám	Esemény
1, 2	1.000 db kamatozó értékpapír vétele
3	Kamatelhatárolás
4	EIR differencia elhatárolása
5, 6	2.000 db kamatozó értékpapír vétele
7	Eladási kötelezettség nyilvántartásba vétele
8	Eladás napjáig elszámolt kamatelhatárolás (1. beszerzés) + EIR differencia
9	Eladás 1. beszerzésből, 1.000 db.
10	Eladás napjáig elszámolt kamatelhatárolás (2. beszerzés) + EIR differencia
11	Eladás 2. beszerzésből, 400 db
12	Eladási érték
13-15	El nem adott 1.600 db kamatelhatárolása
16	El nem adott 1.600 db kapott kamata
17-19	El nem adott 1.600 db kamatelhatárolása
20	El nem adott 1.600 db kapott kamata
21	Lejárat – 1.600 db névértéke

6.4. feladat – Kamatozó értékpapírok – Amortizált Bekerülési Értéken

Az Invest Bank 2017. november 1-jén vásárolt 2.000 db SEC_2017_0901 sorozatú kötvényt saját számlára, melynek kibocsátását a sorozatszám tükrözi, kétéves lejáratú és 2,5%-os fix kamatot fizet tulajdonosának. A vételár 10.100 Ft volt darabonként, mely természetesen magában foglalja a vásárlás időpontjáig járó kamatot is. Kamatfizetés évente, a kibocsátás napján, tőketörlesztés pedig egy összegben, a futamidő végén esedékes. A Bank üzleti modellje szerint lejáratig meg kívánja tartani a papírokat, amelyek megfeleltek az SPPI teszten.

Feladat:

1. Határozza meg a vételárban foglalt kamat összegét! Mi lehet az oka, hogy a vételár eltér a névérték és az időarányos kamat összegétől? Hogyan kezeljük ezt a Magyar Számviteli törvény szerint, ha befektetési célú értékpapírokról van szó?
2. Milyen összegű kamatot fizet az értékpapír évente? Hány %-os kamatlábnak felel meg ez az összeg a befektetett tőkéhez képest?
3. Határozza meg az egyenletes kamatbevétel összegét a két időszakra ezzel a kamatlábbal! Állapítsa meg a ténylegesen kapott kamat és az így kiszámított kamat közötti különbséget!
4. Könyvelje a gazdasági eseményeket! Szükség van-e a vételárban foglalt kamat elkülönítésére a helyes megoldáshoz? Hogyan hat a bank realizált kamatbevételeire, ha az elkülönítés mellett dönt?

6.5.feladat – Kamatozó értékpapírok - FVTOCI

A Bank a 6.4. feladatban ismertetett értékpapírokat vásárolja meg, ám ebben az esetben az üzleti modellje eltér, a szerződéses pénzáramok (tőke és kamat) beszedése mellett reális lehetőségként merül fel a papírok esetleges értékesítése is. Ennek következtében – bár az SPPI teszten az értékpapír megfelel –, nincs mód az amortizált bekerülési értéken történő nyilvántartásra.

2018. szeptember 1-jén az értékpapír valós értéke 10.025 Ft/db, mely az időarányos kamat figyelembevételével került meghatározásra.

2018. december 31-én az értékpapír könyv szerinti értéke 10.104 Ft/db, az elszámolt értékvesztés ekkor 10.000 Ft, az időarányos kamatot is tartalmazó valós érték nem változott.

Feladat:

1. Hogyan változnának – ha változnának – az előző feladatban meghatározott névleges kamat, effektív kamat és diszkont/prémium értékek ebben az esetben?
2. Szükség van-e FVTOCI elszámolás esetén a fenti értékekre?
3. Határozza meg a 2018. szeptember 1-ji könyv szerinti egységárat és a valós érték különbözetet! Könyvelje a valós érték különbözetét!
4. Ellenőrizze, hogy a 2018. december 31-ére megadott könyv szerinti érték helyes-e! Hogyan fordulhat elő, hogy az év végi valós érték azonos a negyedévvél korábbival,

- ha az időarányos kamatot is tartalmazza? Miért fontos információ az, hogy az időarányos kamat is része a valós értéknek?
5. Könyvelje a december 31-i értékeléshez kötődő eseményeket!
 6. Határozza meg a teljes eredményhatást 2018-ra vonatkozóan!

Megoldás - 3. feladatpont:

2018. szeptember 1:

Értékpapír könyv szerinti értéke: $20.064.506/2.000 \text{ db} = 10.032,25 \text{ Ft/db}$.

Valós érték különbözet: $10.025 - 10.032,25 = 7,25 \text{ Ft/db}$, 2.000 db esetén 14.500 Ft

Könyvelése:

T: 4 Egyéb átfogó eredmény (ST) K: 1 Államkötvények valós érték-különbözete 14.500

Megoldás - 4. feladatpont:

A valós érték és a könyv szerinti érték is tartalmazza az időarányos kamatot, tehát kivonhatók egymásból, és így határozható meg a valós érték különbözet.

Megoldás - 5. feladatpont:

2018. december 31:

Könyv szerinti érték ellenőrzése: $10.032,25 \text{ Ft/db} * ((1+2,17\%)^{((2018.12.31-2018.09.01)/365)}) = 10.104 \text{ Ft/db}$

Valós érték különbözet: $10.025 \text{ Ft/db} - 10.104 \text{ Ft/db} = -79 \text{ Ft/db}$, összesen $2.000 * (-79 \text{ Ft/db}) = -158.000 \text{ Ft}$. Valós érték különbözet változása: $(-158.000 - (-14.500)) = -143.500$.

Könyvelése:

T: 4 Egyéb átfogó eredmény (ST) K: 1 Államkötvények valós érték-különbözete 143.500

Ebből a kibocsátó hitelkockázatának változása miatt értékvesztés 10.000 Ft, fennmaradó valós érték különbözet 148.000 Ft.

Értékvesztés: T: 8 ÉV ráfordítás – K 1 Államkötvények ÉV-e 10.000

ÉS

Korrekción: T: 1 Államkötvények valós érték-kül. – K 4 Egyéb átfogó er. (ST) 10.000

VAGY

E kettő helyett könyvelhető volna:

T: 8 ÉV ráfordítás – K 4 Egyéb átfogó eredmény (Saját tőke) 10.000

ÉS

T: 4 Egyéb átfogó eredmény (ST) – K: 1 Államkötvények valós érték-különbözete 134.369

6.6. feladat – Kamatozó értékpapírok - FVTPNL

A Bank a 6.1. és 6.2. feladatban megadott feltételek mellett vásárolt kamatozó értékpapírokat, azzal a különbséggel, hogy a forintos papírok kamatlába az EURIBOR alapján került megállapításra, így a kötvény az SPPI teszten nem felelt meg. Az üzleti modellt ebben az esetben a Bank nem vizsgálta, mert az értékelés kötelezően az eredménnyel szembeni valós értéken kell, hogy történjen. A Bank ettől függetlenül megállapította, hogy a kibocsátó hitelkockázatának növekedése miatt 10.000 Ft-tal csökkent a papírok valós értéke.

Feladat:

1. Hogyan változnának – ha változnának – a 6.1. feladatban meghatározott névleges kamat, effektív kamat és diszkont/prémium értékek ebben az esetben?
2. Szükség van-e FVTPNL elszámolás esetén a fenti értékekre?
3. Határozza meg a 2018. szeptember 1-ji könyv szerinti egységárat és a valós érték különbséget, figyelembe véve, hogy a valós érték tartalmazza az időarányos kamatot is! Könyvelje a valós érték különbséget!
4. Határozza meg a valós érték különbséget december 31-ére, majd könyvelje az értékeléshez kötődő eseményeket!
5. Könyvelje a fenti 3. és 4. pont eseményeit akkor, ha a valós érték a kamatfizetés utáni értéket tartalmazza szeptember 1-jére, és megállapításakor december 31-én is megtisztították a kamatoktól.

Megoldás - 3. feladatpont:

2018. szeptember 1-jén az értékpapír valós értéke 10.025 Ft darabonként, mely tartalmazza az időarányos kamatot is, $500.000 \text{ Ft} / 2.000 \text{ db} = 250 \text{ Ft/db}$ -ot, amit ezen a napon jóvá is írtak a számlánkon. Ezért ebből az összegből levonva a kamat összegét megkapjuk a figyelembe vehető valós értéket: $10.025 - 250 = 9.775 \text{ Ft/db}$.

Értékpapír könyv szerinti értéke: $20.200.000 / 2.000 \text{ db} = 10.100 \text{ Ft/db}$ – 42,33 időarányos kamat = $10.058,33 \text{ Ft/db}$.

Valós érték különbséget: $9.775 - 10.058,33 = - 283,33 \text{ Ft/db}$, 2.000 db esetén 566.667 Ft

Könyvelése

T: 8 Értékpapírok FV differenciája – K: 1 Kötvények valós érték-különbözete 566.667

Megoldás - 4. feladatpont:

2018. december 31-én az értékpapír könyv szerinti értéke valós érték különbözet nélkül változatlanul 10.058,33 Ft/db, értékvesztés elszámolására nincs lehetőség, tehát a teljes valós érték-változás egyben számolandó el.

Ugyan a valós érték nem változott, de az időpont miatt mégsem ezt vehetjük figyelembe, ekkor ugyanis a valós érték tartalmazza az időarányos kamatot is, ami szeptember 1 és december 31 között $250/12\text{hó} \cdot 4 \text{ hó} = 83,33 \text{ Ft/db}$. Így a figyelembe vehető valós érték $10.025 - 83,33 = 9.942,67 \text{ Ft/db}$, a valós érték teljes különbözete pedig $9.942,67 - 10.058,33 \text{ Ft/db} = - 116,67 \text{ Ft/db}$. A már elszámolt 283,33 valós érték veszteséghez képest így most 166,67 Ft/db az elszámolandó valós érték veszteség-csökkenés. 2.000 db esetén ez 333.333 Ft veszteség-csökkenést jelent.

Értékvesztés könyvelés nem lehetséges, de kontrolling szempontból elképzelhető! ÉS

T: 1 Kötvények valós érték-különbözete – K: 8 Állampapírok FV differenciája 333.333

Megoldás - 5. feladatpont:

Ekkor a bekerülési értékből is ki kell vennünk a benne foglalt kamatot, hiszen a valós értékben sincs benne, így a könyv szerinti érték (valós érték különbözet nélkül) mindkét időpontra 10.058,33 Ft/db, így a valós érték veszteség 33,33 Ft/db, azaz 2.000 db-ra 66.667 Ft. A teljes könyvelés ekkor a következő:

Időpont	0	0	0	800 000	- 1 000 000	66 667	133 333
	1 Értékpapír névértéke	1 Értékpapír DPR	1 Értékpapír FV differencia	3 / 4 Giro	9 Kamat-bevétel	8/9 FV differencia	8/9 Ép árfolyam-különbözet
2017.11.01	20 000 000	200 000		- 20 200 000			
2018.09.01			- 66 667	500 000	- 500 000	66 667	
2018.12.31						-	
2019.09.01	- 20 000 000	- 200 000	66 667	20 500 000	- 500 000		133 333

6.7. feladat –feladat – Diszkont értékpapírok

A Deep Bank saját számlára vásárolt 2017. október 1-jén 2.000 db 10.000 Ft névértékű, szeptember 1-jei kibocsátású D-20170901-A sorozatú diszkont értékpapírt. A kibocsátási ár 9.850 Ft/db volt, a vásárlás 9.900 eFt/db volt. A diszkont papír megfelel az SPPI teszten, Bank a papírokat nem kívánja értékesíteni a futamidő alatt, s azok nem minősülnek készpénz-egyenértékesnek sem. A futamidő alatt pénzmozgás nem történik.

Feladat:

1. Hogyan járna el a diszkont értékpapírok elszámolása esetén a hazai számviteli szabályok szerint?
2. Könyvelje a vásárlást, az év végi kamatelhatárolást és a lejáratkor bekövetkező eseményeket is az IFRS 9 szabályainak megfelelően. Végezze el a szükséges számításokat is!
3. Hasonlítsa össze az 1. és a 2. pont megoldását, különös tekintettel a realizált kamatbevételre!
4. Miben térne el az IFRS 9 szerinti megoldás, ha a diszkont értékpapír készpénz-egyenértékesnek minősülne?

6.8.feladat - Diszkont értékpapírok és a készletértékelési eljárások

A Deep Forest Bank a D – 20180201-Y sorozatú diszkont kincstárjeggyel kapcsolatban az alábbi műveleteket végezte 2018-ban:

D-20180201-Y értékpapír jellemzői	1. beszerzés	2. beszerzés	Értékesítés
Névérték (Ft/db)	5 000	5 000	5 000
Kibocsátás	2018.02.01	2018.02.01	2018.02.01
Lejárat	2018.11.01	2018.11.01	2018.11.01
Beszerzett/értékesített mennyiség (db)	20 000	15 000	25 000
Beszerzés/eladás időpontja	2018.04.01	2018.06.30	2018.09.30
Kibocsátási ár	4 900	4 900	4 900
Vételár	4 850	4 950	4 960

Feladat:

1. Hogyan járna el a diszkont értékpapírok elszámolása esetén a hazai számviteli szabályok szerint?
2. Határozza meg az effektív kamatlábat a kibocsátás időpontjában és a két vásárlás időpontjában!
3. Könyvelje a két beszerzést, a negyedév végi kamatelhatárolásokat, az értékesítést, valamint a lejáratkor bekövetkező eseményeket is az IFRS 9 szabályainak megfelelően, feltételezve, hogy a Bank FIFO eljárással tartja nyilván értékpapír-készleteit.

6.9.feladat – Részvényvásárlás - FVTOCI

A Share Bank 2017. október 2-án megvásárolt 1.000 db-ot a Grow Zrt. által 2016. július 1-jén kibocsátott részvényekből, melyek névértéke 10.000 Ft/db, a kibocsátáskor 500 Ft/db árszámítást fizettek a papír jegyzői, a Bank által fizetett vételár 11.000 Ft/db. A Bank célja az osztalék folyamatos beszedése és a részvény árfolyam-emelkedése, ezért úgy döntött, hogy a részvényeket Egyéb átfogó eredménnyel szemben valósan értékeltként jelöli meg.

2017. december 31-én a piaci érték 12.000 Ft/db, az év során kapott osztalék 8%. 2018. április 20-án a Bank értékesít 600 db Grow-részvényt, 11.500 Ft/db eladási áron.

Feladat:

1. Könyvelje a megismert gazdasági eseményeket! Ahol szükséges, adja meg mellékszámításait is, illetve indokolja választását!
2. Milyen következményekkel jár a fenti elszámolás az eredménykimutatásra nézve?

6.10. feladat Részvényvásárlás - FVTPNL

A 6.12. feladatban megismert részvényeket ebben a feladatban a Bank nem jelöli meg Egyéb átfogó eredménnyel szemben történő értékelésre, mert azokat kereskedési céllal vásárolta.

Feladat:

1. Könyvelje a megismert gazdasági eseményeket! Ahol szükséges, adja meg mellékszámításait is, illetve indokolja választását!
2. Milyen következményekkel jár a fenti elszámolás az eredménykimutatásra nézve?

6.11. feladat – REPÓ ügyletek

A Drága Bank 2016. június 20-án óvadéki repóügyletet köt az Olcsó Bankkal. A Drága Bank által repóba adott papírok ellenértéke 21.000 e Ft (névértéke 20.000 eFt), a szerződésben kikötött visszavásárlási ár 21.210 eFt, futamidő 1 hónap.

Feladat:

1. Mi a lényege a példában ismertetett repóügyletnek? Miért kötik ezt egymással a bankok?
2. Hogyan könyvelendő a Magyar Számviteli előírások alapján az óvadéki repó ügylet a repóba adónál?
3. Hogyan könyvelendő a Magyar Számviteli előírások alapján az óvadéki repó ügylet a repóba vevőnél?

4. Könyvelje az ügyletet az IFRS 9 előírásainak megfelelően
 - a. a repóba adó és
 - b. a repóba vevőkönyveiben! Ne feledkezzen meg a mérlegen kívüli tételekről sem!

6.12. feladat – REPÓ ügyletek

A Drága Bank szállítós repóügyletet köt a Olcsó Bankkal, akitől a szerződés szerint államkötvényeket vesz át 2018. június 1-jén.

Az értékpapírokért fizetett ellenérték 38.000 eFt (bekerülési érték Olcsó Banknál 35.200 eFt), az államkötvények névértéke 36.000 eFt, kamatláb 12%, kamatfizetés minden év április 1-jén. A Drága Bank 2016. augusztus 31-ig gyakorolhatja viszonteladási jogát, és eladási szándékáról augusztus 12-én értesíti Olcsó Bankot. Az átadás augusztus 15-én megtörténik, a viszonteladási ár 40.000 eFt.

Feladat:

1. Hogyan könyvelendő a magyar számviteli előírások alapján az óvadéki repó ügylet a repóba adónál?
2. Hogyan könyvelendő a magyar számviteli előírások alapján az óvadéki repó ügylet a repóba vevőnél?
3. Könyvelje az ügyletet az IFRS 9 előírásainak megfelelően
 - a. a repóba adó és
 - b. a repóba vevőkönyveiben! Ne feledkezzen meg a mérlegen kívüli tételekről sem!

7. Befektetési szolgáltatások nyújtása

7.1. feladat – Értékpapírszámla-vezetés és kötvényeladás #1

Az Investment Service Banknál februárban a következő kiemelt gazdasági események történtek:

február 1.:

Rob Rich (RR) értékpapírszámlát nyit a Banknál, melyre adott napon értékpapír-transzfer érkezik, 5 db CC kötvény, melynek névértéke 10.000,-/db, névleges kamatlába 4%, RR eredetileg 10.500 Ft-ot fizetett darabjért, 1 hónappal a kibocsátás után. A kamat negyedévente esedékes. Ugyanezen a napon RR pénzforgalmi számlát is nyitott a Banknál, melyre egy másik hitelintézetnél vezetett számlájáról 100 ezer forintot utalt át még aznap. A számlát az értékpapírszámla-vezetés első éves díjával, 18.000 Ft-tal terhelte a Bank.

február 15.:

RR megbízza a Bankot, hogy adjon el 3 db CC kötvényt, legalább 10.600 Ft-os áron. A Bank az ügylet lebonyolításához szükséges értékpapírt a megbízás időpontjában zárta. Az Általános Üzleti Feltételek szerint a Bank a bizományosi ügyletekkel kapcsolatban az ügylet értékének 1%-át számítja fel jutalékként.

február 15.:

RR megbízása teljesült 10.700 Ft/db egységáron.

február 17.:

A február 15-én kötött ügyletek pénzügyi elszámolása megtörténik. Az ügyféltől levont SZJA 1.000 Ft.

február 28.:

A CC kötvény hó végén járó kamata 100 Ft/db, valós értéke pedig 10.800 Ft/db.

március 3.:

A Bank jóváír a CC Kft. számláján 1.000 Ft (február hónapot terhelő) kamatot, és megterheli azt 500 Ft márciusi számlavezetési díjjal. Teljesítésre kerül RR megbízása 50.000 Ft-nyi szállítói kötelezettség kiegyenlítésére. A szállító is a Banknál vezeti folyószámláját.

Feladat:

- Könyvelje a fenti gazdasági eseményeket úgy, hogy
 - a Bank havonta zárja könyveit, így elvégzi a szükséges elhatárolásokat,
 - a Bank minden analitikus mozgást főkönyvben is rögzít!
- Határozza meg RR értékpapír-számlájának és pénzforgalmi számlájának február 28-i egyenlegét!

Megoldás – 1. feladatpont:

február 1.:

Tartozik számla	Követel számla	Mellékszámítás	Összeg
03 Ügyfél értékpapírja	03 Ügyfél értékpapír ellenszámla	$5 \cdot 10.000 =$	50 000
$\frac{3}{4}$ Giro	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettségek (pénzforgalmi szla)		100 000
4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettségek (pénzforgalmi szla)	9 Kapott jutalék befektetési szolgáltatásból		18 000
9 Kapott jutalék befektetési szolgáltatásból	4 Bevétel PIE	$18.000/12 \cdot 11 =$	16 500

Havonta, hó utolsó napján:

Tartozik számla	Követel számla	Mellékszámítás	Összeg
4 Bevétel PIE	9 Kapott jutalék befektetési szolgáltatásból		1 500
03 Ügyfél zárolt értékpapírja	03 Ügyfél zárolt értékpapír ellenszámla	$3 \cdot 10.000 =$	30 000
03 Ügyfél értékpapír ellenszámla	03 Ügyfél értékpapírja		30 000
3 Követelés ÉP vásárlójával szemben	3 Bizományosi elszámolási számla	$3 \cdot 10.700 =$	32 100

február 17.:

Tartozik számla	Követel számla	Mellékszámítás	Összeg
03 Ügyfél zárolt értékpapír ellenszámla	03 Ügyfél zárolt értékpapírja		30 000

3 Bizományosi elszámolási számla	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség		32 100
4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	9 Berf. szolg. kapott jutaléka		321
4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	4 Egyéb rövid lejáratú kötelezettség (Adó)		1 000
3 Tőzsdeklíring számla	3 Követelés ÉP vevőjével szemben		32 100
³ / ₄ Giro	3 Tőzsdeklíring számla		32 100

február 28.:

CC az ügyfél értékpapírja – időbeli elhatárolás, valós értékelés az ő könyveiben,

DE

Valós érték MNB jelentéshez:

Tartozik számla	Követel számla	Mellékszámítás	Összeg
03 Ügyfél értékpapírjainak valós értéke	03 Ügyfél értékpapír valós érték ellenszámla	2*10.800 =	21 600
8 Fizetett kamatok	4 Költség, ráfordítás PIE		1 000
3 Bevételek AIE	9 Kapott díjak pénzügyi szolgáltatásból		500

Március 3.:

Tartozik számla	Követel számla	Mellékszámítás	Összeg
8 Fizetett kamatok	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség		1 000
4 Költség, ráfordítás PIE	8 Fizetett kamatok		1 000
4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	9 Kapott díjak pénzügyi szolgáltatásból		500
9 Kapott díjak pénzügyi szolgáltatásból	3 Bevételek AIE		500
4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (RR)	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség (Szállító)		50 000

7.2. feladat – Jegyzési garancia vállalása

Az Investment Service Banknál a következő kiemelt gazdasági események történtek:

Június 10.:

Rob Rich (RR) az azonos nevű Kft. tulajdonosaként nyilvános kötvénykibocsátás szervezésével bízta meg a Bankot. A közzétett nyilvános ajánlat alapján 500 db 10.000 Ft névértékű kötvényt kíván kibocsátani június 15. és 30. között.

Kibocsátási árfolyam 9.520 Ft, futamidő 2 év, kamat 9%, kamatfizetés minden félév első napján.

A le nem jegyzett kötvényekre a Bank garanciát vállal, melynek díja 50.000 Ft.

Június 30.:

Az 500 db kötvényt több magánszemély jegyezte le, akik nem a Banknál vezetik pénzforgalmi és értékpapír-számlájukat. A Bank szervezési díja 50.000 Ft.

Feladatok:

1. Határozza meg, hogy a fenti befektetési szolgáltatási tevékenység az IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok, vagy az IAS 37. Céltartalékok standard hatálya alá tartozik-e?
2. Válaszának megfelelően kontírozza a gazdasági események összes tételét, azt feltételezve, hogy a Bank főkönyvi nyilvántartása ügyfél- és szerződés szinten valósul meg. Ne feledkezzen meg a mérleg alatti tételek bemutatásáról sem!

7.3. feladat – Jegyzési garancia beváltása

Oldja meg az előző feladatot úgy is, hogy

- a) Június 30-án csak 400 db kötvényt jegyez le több magánszemély, akik **nem a Banknál vezetik pénzforgalmi és értékpapír-számlájukat**. A Bank szervezési díja 50.000 Ft, a Bank pedig lejegyezi a különbözetet. A jegyzési garancia beváltása miatt megszerzett kötvény megfelel az SPPI teszten, és a bank nem kívánja azokat lejárat előtt értékesíteni.
- b) Június 30-án csak 400 db kötvényt jegyez le több magánszemély, akik a **Banknál vezetik** pénzforgalmi és értékpapír-számlájukat. A Bank szervezési díja 50.000 Ft, a Bank pedig lejegyezi a különbözetet. A kötvény megfelel az SPPI teszten, és a Bank nem kívánja azokat lejárat előtt értékesíteni.

Feladat:

1. Végezze el a gazdasági események könyvelését, majd határozza meg az értékpapír könyv szerinti értékét 2017. augusztus 31-ére és 2018. január 1-jére, az összes adott napra vonatkozó gazdasági esemény könyvelését követően!

A lejegyzett kötvény pénzáramát és az elhatárolandó névleges kamatokat az alábbi táblák tartalmazzák:

Összesen	CF
2017.06.30	- 952 000
2017.06.30	50 000
2018.01.01	46 250
2018.07.01	45 250
2019.01.01	46 000
2019.07.01	45 250
2019.07.01	1 000 000

Időpont	Induló tőke	Kamat	Záró tőke
2017.06.30	0		952 000
2017.06.30	952 000		902 000
2017.07.31	902 000	11 125	913 125
2017.08.31	913 125	11 263	924 388
2017.09.30	924 388	11 032	935 420
2017.10.31	935 420	11 538	946 957
2017.11.30	946 957	11 301	958 258
2017.12.31	958 258	11 819	970 077
2018.01.01	970 077	384	924 211
2018.07.01	924 211	68 575	947 537
2019.01.01	947 537	71 514	973 051
2019.07.01	973 051	72 199	1 000 000
2019.07.01	1 000 000		0

Megoldás – 7.3. feladatpont a. része:

Június 10.:

Tartozik számla	Követel számla	Mellékszámítás	Összeg
04 Fügő kötelezettség ellenszámla	04 Fügő kötelezettség – jegyzési garancia	500 db * 9.520 =	4 760 000
4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	4 Bevételek PIE		50 000

Június 30.:

Tartozik számla	Követel számla	Mellékszámítás	Összeg
$\frac{3}{4}$ Giro	4 Kötelezettség	400 db * 9.520 =	3 808 000
4 Kötelezettség	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség		3 808 000
04 Fügő kötelezettség – jegyzési garancia	04 Fügő kötelezettség ellenszámla	400 db * 9.520 =	3 808 000
4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	9 Kapott díjak befeketetési szolgáltatásból		50 000
1 Hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	100 db * 9.520 =	952 000
04 Fügő kötelezettség – jegyzési garancia	04 Fügő kötelezettség ellenszámla	100 db * 9.520 =	952 000

Havonta:

Tartozik számla	Követel számla	Mellékszámítás	Összeg
3 Bevételek AIE	9 Pénzügyi műveletek nettó eredménye		2 000

Kamatfizetéskor:

Tartozik számla	Követel számla	Mellékszámítás	Összeg
4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	3 Bevételek AIE	pénzáram	
3 Bevételek AIE	9 Kapott kamatok		11 125

2018. január 1.:

Tartozik számla	Követel számla	Mellékszámítás	Összeg
4 Ügyfelekkel szembeni kötelezettség	9 Kapott kamatok		46 250
9 Kapott kamatok	3 Bevételek AIE	elhatárolt kamatokból a befolyt összeg feloldása	46 250

Értékpapír értéke:

1 Értékpapír számla		902 000
3 Bevétel AIE	68.461-46.250=	22 211
Összesen		924 211

7.4.feladat - Értékpapírszámla-vezetés és kötvényeladás #2

A Dream Banknál márciusban a következő kiemelt gazdasági események történtek:

március 12.:

A Cash Cow (CC) Kft. pénzforgalmi számlát nyitott a Banknál, melyre egy másik hitelintézetnél vezetett számlájáról 500 ezer forintot utalt át még aznap.

március 15.:

A CC Kft. megbízza a Bankot, hogy vásároljon számára 10 db ÁLOM részvényt maximum 21.000 Ft/db áron. A Bank az ügylet lebonyolításához szükséges pénzüsszeget a CC Kft. számláján a megbízás időpontjában zárta. Az Általános Üzleti Feltételek szerint a Bank a bizományosi ügyletekkel kapcsolatban az ügylet értékének 1%-át számítja fel jutalékként.

március 15.:

A CC Kft. megbízása teljesült 20.000 Ft/db egységáron és a Bank saját részére is vásárolt ugyanezen áron 10 db ÁLOM részvényt.

március 17.:

A 15-én kötött ügylet pénzügyi elszámolása megtörténik (az értékpapír névértéke 18.000 Ft/db), a zárolt összeg is rendezésre kerül. Az ügyfél értékpapírszámlát nyitott a Banknál.

március 25.:

Az ÁLOM részvényre annak kibocsátója 5% osztalékot fizet, mely összeg megérkezett a Giron keresztül.

március 31.:

Az ÁLOM részvény tőzsdei árfolyama 19.500 Ft/db.

április 3.:

A Bank jóváír a CC Kft. számláján 500 Ft (március hónapot terhelő) kamatot, és megterheli azt 900 Ft áprilisi számlavezetési díjjal.

Feladat:

1. Könyvelje a fenti gazdasági eseményeket a Bank könyveiben a nemzetközi számviteli szabályok szerint, feltételezve, hogy a Bank nem választotta a valós értékelést!
2. Mekkora lesz a CC Kft. Banknál vezetett pénzforgalmi számlájának egyenlege április 10-én?
3. Adja meg, hogy mely eseményeknél könyvelne másként a magyar számviteli szabályok szerinti beszámoló készítésekor? Miért? Adja meg a szükséges könyvelési lépést is!

8. Összefoglaló feladat

A Gazdag Bank hitelezési tevékenységének bővítése érdekében refinanszírozási hitelt vesz fel a CsNB-től (Csúcs Nemzeti Bank), mely kamatmentes. A felvett összeg 10.000 millió forint, esedékessége – az ebből folyósított hitellel azonosan – éves, egyenlő tőketörlesztést tartalmaz. A hitel összegét a CsNB jóváírta a Gazdag Bank számláján. A Gazdag Bank a piacon 4%-on tudna refinanszírozási forráshoz jutni, melyhez további költségek nem kapcsolódnának.

Szerződés szerinti ütemezés:

Időpont	Szerződött CF	Tőketörlesztés	Záró tőke
2017.01.01	10 000 000 000	10 000 000 000	10 000 000 000
2018.01.01	- 2 500 000 000	2 500 000 000	7 500 000 000
2019.01.01	- 2 500 000 000	2 500 000 000	5 000 000 000
2020.01.01	- 2 500 000 000	2 500 000 000	2 500 000 000
2021.01.01	- 2 500 000 000	2 500 000 000	0

Gazdag Bank belső kalkulációja:

Időpont	Szerződött CF	DCF	Induló tőke	Kamat	Tőketörlesztés	Záró tőke	Eltérés
2017.01.01	10 000 000 000				9 074 508 443	9 074 508 443	
2018.01.01	- 2 500 000 000	- 2 403 846 154	9 074 508 443	362 980 338	- 2 137 019 662	6 937 488 780	- 362 980 338
2019.01.01	- 2 500 000 000	- 2 311 390 533	6 937 488 780	277 499 551	- 2 222 500 449	4 714 988 332	- 277 499 551
2020.01.01	- 2 500 000 000	- 2 222 490 897	4 714 988 332	188 599 533	- 2 311 400 467	2 403 587 865	- 188 599 533
2021.01.01	- 2 500 000 000	- 2 136 780 860	2 403 587 865	96 412 135	- 2 403 587 865	0	- 96 412 135

Gazdag Bank a fenti hitelt köteles ügyfelei beruházásainak finanszírozására tovább folyósítani, maximum 2,5%-os kamatlábbal. A Bank ezt meg is teszi, a teljes összeg folyósításra kerül, ám a Bank nem a maximális 2,5%-os kamatlábat alkalmazza, hanem mindössze 2%-ot számít fel kamatként, 0,5%-ot pedig a kölcsön folyósításakor, jutalékként terhel be az ügyfél folyószámlájára. A kölcsön futamideje megegyezik a refinanszírozási forrás futamidejével. Azon beruházási hiteleknél, melyeket a Bank nem a CsNB refinanszírozása mellett folyósít, az effektív kamatláb átlagosan 5%. (Az időpontok egyeznek a refinanszírozási forrásnál leírt időpontokkal.)

CsNB a fentiekben túl előírja, hogy induláskor a Bank köteles a refinanszírozási forrás névleges értékének megfelelő összeget államkötvényekbe fektetni, melyeket a refinanszírozási hitel teljes összegének visszatörlesztéséig meg is kell tartania. A Bank ezért Cs-Á-20X60601-J sorozatszámú kötvényeket vásárol, melyek lejáratá megegyezik a refinanszírozási kölcsön

lejáratával, és fix 2,5% kamatozású, kamatfizetés évente, a vétel napján történik, a beszerzés a névérték 101%-án történt. A névérték 10.000 Ft/db.

Feladat:

1. Könyvelje az IFRS 9 előírásainak megfelelően
 - a. a felvett refinanszírozási forráshoz kötődő eseményeket
 - b. a folyósított kölcsönhöz kötődő eseményeket
 - c. a vásárolt értékpapírokhoz kötődő eseményeket

A könyvelés során tartsa szem előtt a szerződéses feltételeket!

2. Gondolja végig a fenti ügyletsorozat tényleges célját a Bank szempontjából! Befolyásolja-e gondolatmenete az 1. pontban megadott számviteli kezelést? Válaszát indokolja is!

9. Függelék - Rövidítések

ABÉ – Amortizált Bekerülés Érték

AC – Amortized cost = Amortizált bekerülési érték

DPR = Diszkont/Prémium

EIR – Effektív kamatláb

FV = Fair Value = Valós érték

FVTOCI = Fair Value through Other Comprehensive Income

FVTPNL = Fair Value through Profit and Loss Statement

SPPI teszt – Solely Payment of Principal and Interest